

Saulėta, dieną 40°, naktį 30°
Saulė teka 7:07, leidžiasi 4:20

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chisago, Ill. — Penktadienis, gruodžio-December 13 d., 1974 m.

Kaina 15c

293

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

A. L. TARYBOS DELEGACIJA WASHINGTON

RIAUSĖS BURMOJE DĖL U THANTO

RANGUNAS. — Burmoje įvestas karo stovis, Ranguno gatvėse draudžiama naktimis vaikščioti, uždrausti susirinkimai. Jaunimo sukeltos riaušės prasidėjo su mirusio U Thanto laidotuviomis. Studentai buvo pagrobt U Thanto karstą ir jį palaidojo universiteto kieme, savo pastatytame mauzoliejuje. Antradienį karstą iš ten išvežė ir palaidojo kitoje vietoje. Gatvėse slautė minios jaunuolių, daužydamos akmenimis langus, sviesas. Buvo sudeginti keturi autobusai ir viena valdžios įstaiga.

Už šito maišto glūdi gilesnės politinės priežastys. Kai U Thantas buvo Jungtinių Tautų sekretorius, jis niekad nesusitiko su prezidentu Ne Win, bet buvo laikomas jo politiniu priešu, ankstyvesnio prezidento U Nu, kuris buvo jėga pašalintas iš valdžios 1962 m., rėmėju. U Thantas retai lankydavosi Burmoje, pasitraukęs iš JT sekretoriaus pareigų, jis daugiausia gyveno New Yorke. Lapkričio 25 d. jam New Yorkė mirus, jo kūnas buvo parvežtas į Burmą, tačiau valdžia nieko neleido į aerodromą ir U Thanto karstą nepasitiko joks valdžios pareigūnas. Nežiūrint to, boikoto, didelės žmonių minios laukė U Thanto karsto kelyje iš aerodromo. Karstas buvo vežamas buvusio U Thanto šoferio nedideliame sunkvežimėlyje.

U Thantui buvo numatytos kuklios, tik šeimos nariams dalyvaujant, laidotuvės. Kada valdžia neleido jo laidojimo kapinėse prie Shwundagon pagodos, kuri laikoma šventiausia Burmos vieta, studentai ir budistų vienuoliai nutarė patys garbingai būrieti palaidoti. Iš to ir kilo studentų ir vienuolių riaušės prieš valdžią. Budistai nekenčia dabartinio Burmos režimo, nes nuverstas premjeras U Nu bandė padaryti budizmą oficialia Burmos religija, o dabartinis prezidentas laikomas ateistu.

Atstovai nutraukė paramą Turkijai

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai priėmė užsienio paramos įstatymą 201-190 balsais, tačiau papildė jį atstovo Rosenthal, demokrato iš New Yorko, pasiūlymu nutraukti Turkijai karinę paramą. Jo pasiūlymas priimtas 297-98 balsais. Parama nutraukiama iki tokio momento, kada prezidentas Fordas pareikš kongrestui, kad Kipro taikos sprendime padaryta "reikšminga pažanga".

Kitas New Yorko demokratas atstovas Mario Biaggi pasiūlė skirti 25 milijonų dolerių paramą Kipro pabėgėlių reikalams. Atstovas gyrė Graikiją už jos pastovią draugystę Amerikai, o Turkiją pavadino "nakties mergina, kuri savo meilę keičia kaip vėją".

Paramos įstatyme atstovai panaikino 85 mil. dol. Pietų Vietnamui trąšoms pirkti.

Duos pašalpos naujiem bedarbiams

WASHINGTONAS. — Senato darbo ir viešosios šalpos komitetas pritarė įstatymui, kuris parūpins federalinėmis lėšomis darbų tūkstančiams darbininkų ir duos bedarbių pašalpą tokiem darbininkams, kurie iki šiol nedalyvavo bedarbių pašalpų sistemoje: ūkių darbininkams, tarnaitėms ir valstijų bei savivaldybių tarnautojams.

IŠ VISO PASAULIO

LONDONAS. — Britanija, taupydama energijos šaltinius, nutarė sumažinti viešuosiuose pastatuose šilumą ir sumažinti automašinų greitį keliuose. Energijos ministeris Eric Varley paskelbė parlamente, kad greit vėl pakils gazolino kainos. Opozicija tvirtina, kad valdžios priemonės nėra pakankamos ir nepadarys didelio skirtumo sunaudojamos naftos kiekyje. Vyriausybė mano, kad bus sutaupyta 1.6 bil. dol. vertės naftos. Britanijos mokslininkai ieško būdų, kaip pakinkyti elektros gaminiui jūros bangas.

WASHINGTONAS. — Prieš Nelsono Rockefellerio patvirtinimą viceprezidentu balsavo septyni senatoriai: James Abourezk iš P. Dakotos, Birch Bayh iš Indianos, Howard Metzenbaum iš Ohio, Gaylord Nelson iš Wisconsin, Barry Goldwater iš Arizonos, Jesse Helms iš Š. Karolinos ir William Scott iš Virginijos. Sen. Peter Dominick susilaikė nuo balsavimo, nes jis yra gavęs iš Rockefellerio 500 dol. kontribuciją savo rinkimų kampanijai.

TEL AVIVAS. — Teroristas Izraelio kino teatre, pačiame Tel Avivo centre, ėmė filmo metu mėtyti granatas nuo balkono į parterį. Trys asmenys žuvo, 44 buvo sužeisti. Pagaliau, teroristo kaimynas puolė jį balkone ir tuo metu paruošta mesti granata užmušė teroristą ir jį puolusių vyrą.

BRIUSELIS. — Gynybos sekretorius James Schlesingeris atvirai pasakė NATO sąjungininkams, kad jie neturėtų žiūrėti "parapinių interesų", bet turėtų pirkti geriausią kovos lėktuvą savo aviacijoms, o tokie lėktuvai yra — Amerikos.

WASHINGTONAS. — Izraelio užsienio reikalų ministeris Yigal Allon pareiškė užsienio korespondentų klube, kad Izraelis nesutiks, kad Ženevos taikos derybos dalyvautų palestiniečiai.

GRAND RAPIDS. — Michigane buvo atidarytas vieškelis, pavadintas "Gerald R. Ford Freeway" vardu. Iš Grand Rapids vieškelis eina į pietvakarius iki Interstate 94, kurį pasiekia netoli Benton Harbor. Pats prezidentas negalėjo dalyvauti vieškelio dedikavimo ceremonijose. Jam atstovavo trys jo broliai: Thomas, Richard ir James.

STOKHOLMAS. — Rašytojas Solženicinas antradienį gavo Nobelio premiją premiją — Garbės lanką ir aukso medalį, pamiršo tuos daiktus salėje ant kėdės. Nobelio komitetas laukia, kol rašytojas ateis medalo pasiimti.

Naujų bedarbių draudimas kainuos vyriausybei 2.5 bil. dol. per ateinančius metus. Naujų viešųjų darbų programa kainuos apie 4 bil. dol.

Demokratai pasirinko lietuvių kilmės amerikietį Kenneth B. Jakšį, giv. 6557 So. Maplewood, kandidatu 15-tojo wardo aldermanu pareigoms. Sportininką Jakšį remia 15-to wardo demokratų organizacija, kai išsikėlė apie Jakšio politinius planus Marquette Parko gyventojų gerbūvių pakelti. Buvo 10 kandidatų į šio wardo aldermanus. Kandidatavo keturi juodžiai, 4 airiai, bet lapkričio 21 dieną posėdyje demokratai nutarė pasirinkti lietuvių kilmės Jakšį. Jo tėvai yra gimę Chicagoje ir jis čia gimęs, bet jo seneliai atvažiavo iš Raseinių. Paveikslas, motomė Chicago's mers' Richar J. Daley, sveikinanti partijos parinktą kandidatą ir aldermanus. Naują aldermaną merui pristatė senatorius Frank Savickas.

RODEZIJA ŽENGĖ ŽINGSNĮ Į TAIKĄ

SALISBURY. — Rodezijos premjeras Ian Smith paskelbė gyventojams, kad susitarta dėl karo paliaubų su afrikiečiais sukilėliais. Visi suimti afrikiečiai bus paleisti iš kalėjimų ir nuimti visi jų veiklos suvaržymai. Premjeras kvietė visus Rodezijos piliečius siekti taikos ir harmonijos atmosferos, kurioje bus šaukiama konstitucinė konferencija be jokių iš anksto statomų sąlygų. Ši konferencija svarstys, kaip įjungti juodus piliečius į Rodezijos valdžią. Rodezijoje gyvena 5.7 mil. gyventojų, tačiau valdo 250,000 baltųjų.

Premjeras Smith pridėjo, kad paliaubos nereiškia, kad susitarimas yra pasiektas ar, kad Jungtinės Tautos tuoj pat atšauks savo ekonomines sankcijas.

Kada Britanija nutarė pasitraukti iš Rodezijos ir suteikti jai nepriklausomybę, baltieji sukilė ir įsteigė savo valdžią, kurią rėmė Pietų Afrikos vyriausybė. Dėl to Britanija ėmė savo buvusią koloniją boikotuoti, o Jungtinės Tautos uždraudė savo nariams su Rodezija prekiauti. Britanija toliau reikalauja, kad Rodezijoje kuo greičiausiai būtų įsteigta daugumos gyventojų vyriausybė ir kad būtų panaikinta rasinė diskriminacija.

Pagrindą šiam paliaubų paskelbimui padėjo Zambijos prezidentas Kenneth Kaunda, kuris pasikvietė trijų Rodezijos negrų grupių vadus ir su jais aptarė politinius žingsnius. Rodezijos gyventojai dar laukia afrikiečių puolimų, kol žinia apie paliaubas pasiekė visas afrikiečių partizanų grupes.

ADDIS ABABA. — Etiopijos karinės tarybos pirmininkas generolas Tafari Banti pareiškė spaudos konferencijoje, kad buvusiam imperatoriui Heile Selassie nebus leista išvykti iš Etiopijos ir gyventi egzile, kaip siūlė Britanijos vyriausybė. Imperatorių nusikaltęs Etiopijai ir turįs savo kaltes išpirti.

Britai atmetė mirties bausmę

LONDONAS. — Britanijos parlamentas nutarė neatgaivinti mirties bausmės, nors airių teroro veiksmai nemažėja. Atstovai balsavo, partijoms nesikišant, pagal savo sąžinę. Už mirties bausmę pasisakė 217, prieš — 369. Paskutinį kartą 1973 m. balandžio mėn. už mirties bausmės atgaivinimą balsavo mažiau — 178 atstovai.

Dvi valandas prieš parlamento balsavimą bomba sužalojo Londone Kariuomenės klubą, nukentėjusių nebuvo.

Nusikaltėlių korimas Britanijoje buvo panaikintas 1969 m., nors ir prieš tai, nuo 1964 m. rugpjūčio 13 d. nebuvo mirties bausmės nubaustų nusikaltėlių. Vidaus reikalų sekretorius Roy Jenkins ragino atsisakyti kartuvų.

BRIUSELIS. — Sekretorius Kissingeris kelis kartus posėdžiavo atskirai su Graikijos užsienio reikalų ministru Dimitrios Bittis ir Turkijos — Melih Esenbel.

Georgijos gubernatorių, demokratas Jimmy Carter paskelbė, kad jis kandidatuoja į prezidento vietą. Iki šiol kandidatūrą paskelbė kongreso narys iš Arizonos Morris Udall.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Palestiniečių vadas Yasir Arafatas ketvirtadienį pasigyrė, kad Tel Avivo kino puolimas įvykdytas jo organizacijos. Tuoj pat Izraelio kovos lėktuvai puolė Libane palestiniečių stovyklas ir padarė daug žalos.

♦ Atstovų Rūmai atmetė mokesčių reformos įstatymą, kuris būtų sumažinęs mažiau uždirbantiems amerikiečiams mokesčius.

♦ Vakar prezidentas Fordas posėdžiavo su automobilių pramonės vadais ir darbo unijos atstovais.

♦ Padidinus Atstovų Rūmų "Ways and Means" komitetą, Illinois valstija gavo dar dvi vietas. Šalia Dan Rostenkowski komitete bus Phil Crane ir Abner Mikva. Tarp naujų komiteto narių pirmas negras ir 9 liberalai.

♦ Pagarsėjusi savo draugystė su atstovu Wilbur Mills, šokėja Fanne Foxe (tikra pavardė Annabella Battistella), keturių vaikų motina, buvo suimta Sanforde, Floridoje už tai, kad šoko visai plika, ką draudžia Floridos įstatymai. Suimtas ir naktinio klubo savininkas Mike Pinter.

♦ Senatas patvirtino naują energijos administratorių Frank Zarb.

♦ Kanados premjeras Trudeau gavo naują oficialų automobilį: 80,000 dol. vertės Cadillac limuziną su dviem telefonais, neperšaukiamu stiklu ir šarvuotomis sienomis.

♦ New Yorko miestas pergyvena finansinę krizę ir dėl to atleidžia iš darbų 3,725 tarnautojus, jų tarpe mokytojus, poizinius, ugniagesius. Dar 2,700 vyresnio amžiaus tarnautojų bus paleisti į ankstyvą pensiją iki birželio 30 d.

S. KUDIRKOS PRIĖMIMAS KONGRESE

Ketvirtadienį, gruodžio 12 dieną, rytą į Washingtoną išskrido Alto pirmininkas Dr. Kazys Bobelis, vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas ir tarybos narys kun. Adolfas Stašys. Kartu su jais Washingtonan išskrido Dr. Vytautas P. Dargis.

Odesos žydams Amerika nepatiko

MASKVA. — Sovietų spauda mėgsta rašyti apie savo piliečius, kurie išvykę į Izraelį ar kitas valstybes, nusivilia ir grįžta atgal. Sovietekaja Rosija pasigardžiuodama aprašo žydų porą iš Odesos, kuri grįžo atgal iš Amerikos ir pareiškė norinti išbučiuoti kiekvieną Odesos akmenį. Aneta Sklijar ir jos vyras Josif buvo išvykę pas savo tetą Juliją Coopersmith, kuri gyvena netoli Filadelfijos. Po trijų mėnesių abu Odesos žydai grįžo atgal ir pasakė: Tik viena patarimą turime tiems, kurie nori išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos pakalbėkite pirma su mumis".

Sklijarams nepatiko Amerikos žmonių santykiavimas, nepatiko balta duona, moralinis klimatas, nepatiko materializmas.

Coopersmithai, paklausti korespondentų, kaip ten buvo su svečiais iš Odesos, pareiškė esą nusivylę. Teta ir jos vyras visur odesiečius vežiojo, rodė, važiavo, surado abiem darbus, nusamė anglių kalbos mokytoją. Svečiai visą laiką viską peikė: rusiška duona buvusi skanesnė, oras gražesnis. Vyras 50 m. amžiaus ir jo žmona 44 m. ilgėjosi Odesos ir negalėjo prisitaikyti prie Amerikos, nors jie labai ir nesistengė, pasakė teta Julija. Mažai imigrantų taip gerai turėjo kaip Josifas ir Ania, pasakė Coopersmith, gal jie supyko, kad jiems niekas nenupirko Kabilako? Pats Coopersmithas atvyko Amerikon 1921 m. būdamas 19 m. amžiaus ir atsimena, kaip jam teko sunkiai dirbti ir vargti, o tie svečiai norėjo per naktį tapti turtingais.

Atstovs Ryan žada siūlyti įstatymą, kuris baustų darbdavius, kurie samdo nelegalius imigrantus. Toks įstatymas visada susilaukia priešių senate, nes senatoriai bijo supykinti savo valstijų ūkininkus, kurie samdo nelegalius darbininkus. Jei tie darbininkai negautų darbų, jie į Ameriką nesiveržtų.

Naujos riaušės Pietų Bostone

BOSTONAS. — Čia vėl kilo raišinės riaušės dėl įvykio vienoje mokykloje, kur juodos mokinys peiliu subadė baltą. Bostono mokyklos buvo uždarytos. Policija turėjo sunkumų išsklaidyti Pietiniame Bostone prie mokyklos susirinkusią žmonių minią. Septyni civiliai ir trys policininkai buvo sužeisti, sužalotos kelios policijos mašinos.

Bostono piliečiai kovoja prieš pradėtą negrų vežiojimą į baltas mokyklas. Čia kasdien vyksta vaikų muštynės. Įdomu, kad rasines muštynes dažniausiai pradeda mergaitės. Subadytas baltas mokinys yra pavojingose priedėtyje. Policija suėmė 18 metų negrą. Prie mokyklų įrengti panašiai, kaip aerodromuose, metalo detektoriai. Policija dar nežino, kaip negrui pavyko įsinešti į mokyklą peilį.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo komunistų puolimai sustiprėjo Mekong žemupio srityje. Čia šiaurės Vietnamo penktosios divizionų pulkas prasižėrė prie Kien Tuong. Vyriausybė turėjo 29 nukautus ir 111 sužeistų kareivių.

Kvietimus Tarybai atsiuntė senatorius James Buckley, neseniai buvęs Sov. Sąjungoje, sen. Charles Percy ir atstovas Robert Hanrahan, kurie rūpinosi Simo Kudirkos laisvę. Washington bus ir Simas Kudirka. Atstovų Rūmų valgomajame bus užkandai Kudirkai pasveikinti ir pasikeisti nuomonėmis apie Kudirkos išlaisvinimo eigą.

Dr. Bobelis turės pasitarimą Valstybės Departamente ir su lietuviams palankiais senato ir Atstovų Rūmų nariais.

Vakare Bendras Pabaltiečių komitetas latvių namuose susitiks su Kudirka ir pasikeis nuomonėmis įvairiais pavergtų kraštų laisvės klausimais.

Imigrantai kenkia JAV ekonomikai

WASHINGTONAS. — Kalifornijos atstovas kongrese Leo Ryan pareiškė, kad nelegalūs imigrantai Amerikoje daugiausia prisidėjo prie ekonominės krizės, jie atima amerikiečiams 1.2 milijonus darbų ir uždriba per metus apie 10 bil. dol. Pusė tu nelegalių ateivių uždriba tarp 4 ir 6.50 dol. per val. Dar 20% uždriba tarp 2 ir 3 dol., o likusieji ima menkai apmokamus darbus.

Atstovas Ryan žada siūlyti įstatymą, kuris baustų darbdavius, kurie samdo nelegalius imigrantus. Toks įstatymas visada susilaukia priešių senate, nes senatoriai bijo supykinti savo valstijų ūkininkus, kurie samdo nelegalius darbininkus. Jei tie darbininkai negautų darbų, jie į Ameriką nesiveržtų.

Kinija diktuoja parodos sąlygas

WASHINGTONAS. — Nacionalinė Meno Galerija Washingtono atšaukė numatytą spaudos apžiūrą šioje parodoje, nes Kinija pareikalavo, kad nebūtų pakviesti žurnalistai iš Tautinės Kinijos, Pietų Korėjos, Izraelio ir Pietų Afrikos. Paroda, kurioje sudėta 385 archeologinės iškasenos, yra buvusi Londone, Paryžiuje, Vienoje, Stokholme ir Toronte. Ji atidaroma penktadienį.

Kai kurie Amerikos laikraščiai paskelbė, kad jų atstovų toje parodoje nebus, nes jie nepripažįta Kinijos pastangoms kontroliuoti laisvos šalies spaudos konferencijas.

Washingtono yra akredituoti: 11 P. Korėjos žurnalistai, 8 Izraelio, 7 — Tautinės Kinijos ir vienas P. Afrikos.

SAN SEBASTIAN. — Trijose Ispanijos provincijose, kur gyvena baskai, prasidėjo generalinis darbininkų streikas. Baskai reikalauja laisvės Vizcaya, Guipuzcoa ir Naverra provincijoms, bei reikalauja paleisti politinius kalinius. Visi darbai sustojo Bilbao, Pamplonos ir San Sebastian miestuose. Valdžia atsiuntė į baskų vietoves daugiau ginkluotų policininkų.

Los Angeles, Cal.

Tautinės S-gos skyriaus sukaktuvės

Grudžio 8 d. Tautiniuose namuose buvo susirinkę apie 60 lietuvių, tautininkų ir svečių, pamėti Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus veiklos 25 metų sukaktuvės.

Skyriaus pirmininkas Antanas Mažeika minėjimą pradėjo 1 val. 30 min. p. p. Sugiedotas Lietuvos himnas. Pasakęs trumpą įžanginį žodį, A. Mažeika programai vadovauti pakvietė Bronių Dūdą. Jis perskaitė mirusių narių sąrašą ir prašė atsistoti juos pagerbti. Per 25 metų skyriaus gyvavimą mirę šie nariai: Aleksandrūnienė, Arcis, Budginas, Chmieliauskas, Gilyš, Jurkūnas, Latvėnas, Lukšys, Motieka, Pėteris, Šešplaukis, Šešplaukienė, Šimonis, Vaičius, Ruklys — viso 15.

Pakviestas P. Pamataitis nusakoti Tautinės s-gos skyriaus veiklos istoriją. Paminėjo 1949

metais veikusių steigėjų. Pagal prakalbininką, kaip jis paaiškojo sakė, Tautinės s-gos skyriaus savo veikla "užima vietą Amerikos lietuvių istorijoje". Tačiau, P. Pamataitis ne tiek kalbėjo apie tautininkų skyriaus veiklą, kiek apie kitas organizacijas, kuriose jis ir dar vienas kitas tautininkas dalyvavo ar tebedalyvauja.

Tautinės s-gos skyrius, kaip organizuotas vienetas, pagal Pamataitį, atlikęs šiuos darbus: pritaręs atskirų narių sumanymui leisti radijo programas ir sumanytą parėmęs pinigais, Bruno Gediminas per 15 metų buvęs tu programų leidėjas — savininkas; iškėles reikalingą įsigyti savus namus ir davęs pagrindą dabatinei Tautinių namų bendrovei; daug padėjęs Amerikos Liet. Tarybai; Tautinės s-gos skyriaus veikla ir sumanymu įsteigta Kredito unija;

kai Vlrike reikėsi negalavimai, buvo suorganizuota Nepriklausomybės taktika ir Los Angeles, jos kaip "konstruktyvus protestas", buvę rengiami atskiri Vasario 16 minėjimai. Tad, ir viskas, kas tautininkų, kaip organizuoto vieneto veikla.

Plečiau P. Pamataitis kalbėjo apie kitų organizacijų veiklą, kuriose atskiri tautininkai, mano supratimu, organizacijos nederė, savo darbu reikėsi. Esą, kai buvo steigiamas Rezistentinė Santarvė (skyrius?), kai kurių tautininkų į ją įstota. Ypačingai pašlovino Leonardą Valiuką ir jo vadovautą rezoliucijoms remti komitetą bei pačią rezoliuciją, pabrėždamas kad jis pats, Pamataitis, ir dar du tautininkai buvę aktyvūs tame komitete. Liet. Bendruomenę steigiant jis pats ir dar du tautininkai buvę steigiamajame komitete. Labai gerai vertino Pamataitis Liet. Fronto Bičiulių Los Angeles rengiamus kasmetinius studijų savaitgalius, kuriuose besireiškia kvalifikuoti asmenys, tarp jų jis pats ir jau mirusis J. Jurkūnas, kol sveikas ten dalyvavęs.

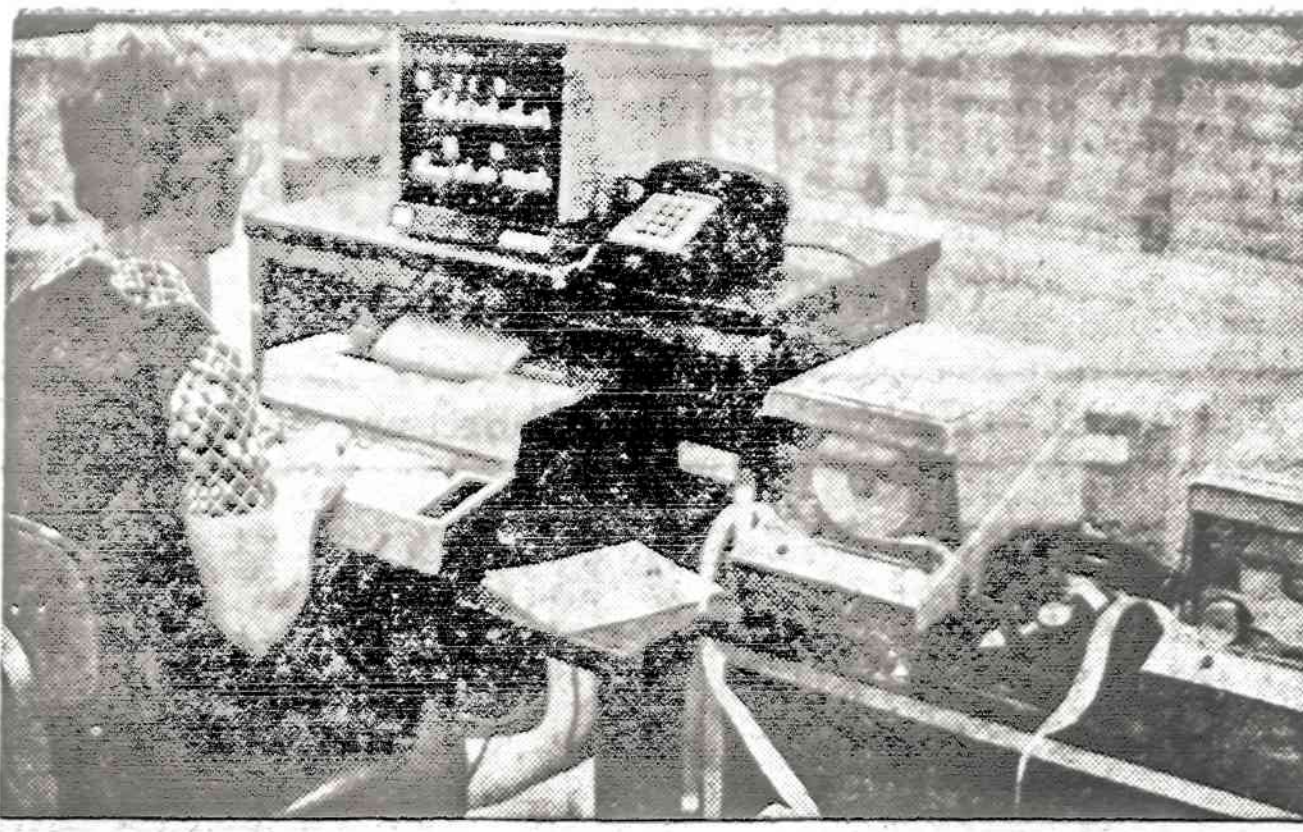
Konsulas kamšioja Pamataičio paliktas spragas

Po šios tautininkų veiklos istorijos pradėti sveikinimai. Pirmas iškvietas generalinis konsulas J. Bielskis. Jis ne tik sveikino, bet atrodė, ėmėsi užkimšti ir P. Pamataičio pasakotoje istorijoje paliktas spragas. Jis paminėjo, jog Tautinės s-gos skyrius rengdavo pasimatymus su čia atvykusiais žmonėmis, pvz., kaip vakar su Juozu Bachunu ir kt., rengdavo ir paskaitas. Pirmą generalinis konsulas Bielskis, jog ir jis, kaip kukliai išsireiškė, esąs skaitęs paskaitėlių. Vadinasi, Tautinės s-gos skyriaus veikloje buvo šis tas ir daugiau, o ne tik tie Pamataičio paminėti faktai ir iššlovinti atskirų narių veikimai kitose organizacijose.

Konsulas neturėjo tikslo visą skyriaus veiklos istoriją pasakoti, bet jo žodis šį kartą buvo taiklus istorijos papildymas. Žinoma, jei kas pavartytų Tautinės s-gos skyriaus archyvus, manau, rastų ir daugiau kultūrinės veiklos faktų. Jau neminėti bent ne vieno jų šefo Antano Smetonos prisiminimo ar pagerbimo susirinkimui ar akademijos, tuose archyvuose turėtų būti ir kitokių kultūrinės veiklos aprašų, kaip tai Dirvos laureatams premijų įteikimai, kultūriniai vakarai ir kt.

Po sukaktuvių minėjimo programos ne su vienu tautininku teko pasikalbėti. Išgirdau, jog esąs leidžiamas almanachas ar istorinė Tautinės s-gos knyga, kuriai apie Los Angeles skyrių straipsnį rašyti esą pavesta P. Pamataičiui. Vienas ir prasiitarė: "Negi jis ir į aną knygą tik tokią istoriją parašys, kaip čia pasakoję?"

Kiti sveikintojai: V. Čekauskas, Alto skyriaus pirmininkas, pabrėžė, jog Tautinės s-gos skyrius dabartiniame Alto veikloje yra "didžiausia rametis"; Tautinių namų vardu sveikino E. Balceris; skautų "Židinio" vardu J. Pažera; žurnalistų vardu J. Kupronis, kurs priminė, jog žurnalistų skyriuje esą apie puskačio narių ir jie įvairių pažiūrų,

Nauji aparatai New Yorko akcijų biržoje pasiūnė informaciją akcijų brokeriams per kelias sekundes. Šalia "teleprinterio" yra televizijos ekranas, kuriame matosi akcijų kainos.

Tikrinti savo automobilius?

Chicagoje veikia 5 automobiliams tikrinti stotys, kuriose patikrinama automobilio emisija ir nustatomas koks iš jo vyksta oro teršimas.

Meras Daley yra paskelbęs, kad automobilių emisijos tikrinimas yra savanoriškas. Deja, vieną kartą televizijos žinių programoje buvo paskelbta, kad automobilstai netikrinę savo automobilio emisijos bus baudžiami 10-15 dolerių bauda. Emisiją tikrintų ir ant lango užlipintų emisijos "stikerių" tokių automobilių Chicagoje matosi gana nedaug. Geras yra dalykas kovoti su oro tarša, bet būtų gera, kad pramonėje, statybose ir keliuose besimurgdą visokie dyzeliniai kūrų varomai buldozeriai, kranai, "paylodieriai", "trakai", traktoriai ir kt. mašinos, kurie tikrai į orą verčia versmes anglies viendegio bei dūmų kamuolių irgi priverstinai būtų patikrinti ir pritaikinti, kad taip neterštų jau ir taip per daug užterštą didmiesčių orą.

Daug labai kalbama ir rašoma apie būtiną oro švarinimą, bet, deja, pramonei ir komercijai

tad tautininkams čia ne ką daug, ką galys pasakyti, ir po vienos kitos filosofinės minties palinkėjo visiems lietuviams darnios bendros veiklos; ramovėnų vardu sveikino A. Mironas ir perskaitė oficialų valdybos raštą; Ona Razutienė sveikino Liet. Bendruomenės Los Angeles Apylinkės vardu ir Jaunimo ansamblio vardu, padėkodama už paramą jaunimo veiklai. Birutė Dūdienė (bene trečia iš sveikintųjų eilės) kalbėjo Agutė Dūdienė. Žodis, trumpas, aiški tartis. Puikūs linkėjimai tautininkams ateities darbe. Agutė Dūdienė yra buvusi (o gal ir tebėra?) Dramos sambūrio narė, tad čia ji ir pademonstravo scenos menininko puikią tarseną.

Raštų sveikino iš New Yorko Tautinės S-gos centro valdyba ir losangeliečiai: prel. J. Kučingis, Balso pirmininkas, Liet. Bendruomenės Vakarų Apygarda, Liet. Fronto Bičiulių L. A. skyrius.

Po šios programos buvo pietūs ir laisvi pasižnešėjimai. Įėjimo mokestis 4 doleriai.

S. Kudirkos belaukiant

Herald-Examiner dienraštis gruodžio 6 dienos laidoje išspausdino straipsnį "A People in Exile Gain 'Hope' From a Daring Man". Parašė Carol Soucek, laikraščio "Staff Writer". Pridėtos dvi losangeliečių fotografijos: vienoje prel. J. Kučingis ir šeštadieninės mokyklos vedėjas V. Pažiūra, kitoje Nida Brinkienė su jos trimis vaikais. Fotografavo Herald-Examiner foto korespondentas Jack Brown. Straipsnyje primenama Simo Kudirkos tragedija ir rašoma, jog jis čia laukiamas. Prie straipsnio pridėta visos S. Kudirkos šeimos fotografija, jo motina įskaitytina. Straipsnis ir fotografijos užima pusę puslapio.

Apie Lietuvą ir išeivius lietuvių, ypač apie Los Angeles lietuvių koloniją žinių daug suteikęs prel. J. Kučingis. Vladas Pažiūra trumpai pasakoja apie šeštadieninę mokyklą. Nina Brinkienė pasakoja apie išeivių gyvenimą ir lietuviškąjį vaikų auklėjimą. Priešpaskutinis pasikalbėjimo sakinyus angliškai toks: "It is essential to us that we maintain our identity and that no one forget that the only thing we have lost us the control of our country".

Bendrai imant, straipsnis graži lietuvių ir Lietuvos reklama, tačiau su amerikiečiais korespondentais pasikalbėjimuose išsireiškimai kartais išeina nevisai kaip reikia. Tad ir šį atvejį, negu mes turime atminti, jog tik Lietuvos "kontrolės", suprantu, valdžios esame netekę?

Iš lietuviškųjų organizacijų veikėjų girdėti, jog Simas Kudirka ir jo žmona atskris gruodžio 19 d. Po ne vieno posėdžio ir bendruomenininkų savinimosi, jog Kudirka jų svečias, pagaliam prieita susitarimo bendrai visų lietuvių jį priimti.

NAUJIENAS
Lietuviai taip pat perka ir parduoda
ir prekes ir paslaugas
NAUJIENAS

niams sunkvežimiams tas yra labai mažai tetaikoma. (J)

Baus automobilistus už triukšmą keliame

Illinojaus Taršos Kontrolės Tarybos posėdyje praeitą antadienį aptartas reikalas kontroliuoti automobilių keliame triukšmą. Numatoma, kad tris kartus per metus pagautas keliantis triukšmą automobilistas gali netekti leidimo vairuoti. Panašiai bus baudžiami ir triukšmą keliantieji motociklistai.

Nieko nepasakytą apie ambulančius, kurie pragariškais garsais sirenas rekindami gali žmones apkurtinti.

Nuo marijuanos rūkymo vyrams auga krūtys

Harvardo universiteto medicinos mokyklos Bostone vyr. chirurgai Dr. John Harmon ir Dr. Menelaos Aliapoulos pareiškė, kad marijua rūkan-

tiesiems vyrams gali išsivystyti krūtys kaip moterų. Mūnėti chirurgai tūria 16-ka jaunų vyrų, kurių krūtys padidėjo. Priežastis spėjama yra ta, kad jie rūko marijua.

Bažnyčios plėšikams paskelbė karą stovį

Kadangi piktadarai vis dažniau pradėjo apilėsti ir bažnyčias, Gary, Ind. kunigai ir pasauliečiai buvo sušaukę paskaitimą, kaip efektingiau apginti bažnyčias linkančius parapijonus. Šį ketvirtadienį baptistų bažnyčioje, 1920 Broadway, Gary, įvyko kunigų pasitarimas, o šį šeštadienį ten pat įvyks visų tikybų pasauliečių susirinkimas. Vien per praeitą savaitę buvo apilėstos 3 bažnyčios. Vieną bažnyčią apilėšiant išprievartauta moteris; kitose dviejose bažnyčiose ginkluoti plėšikai apilėšė visus bažnyčioje buvusius parapijonus.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pastikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4444 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4476

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4 %
OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2 %

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMIAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

KNYGA GERIAUSIA DOVANA KALEDOM

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūną Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis kainą 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klastingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. Kaina \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Klaipėdoje ir Palangioje. Vaidus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna Inturisto ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis. LIUBLINO UNIJOJ SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar piniginę perlaidą.

Different hopes for different folks.

People want different things from a college education.

But they all agree on one thing. It takes more than brains to get a diploma.

Why not make the burden a little easier. Start buying U.S. Savings Bonds now.

Bonds are a dependable way to build a college fund for your children. And an easy way to start saving them is by joining the Payroll Savings Plan. Start a college fund

now with U.S. Savings Bonds. They just might let your kids spend more time studying and less time working to stay in school—whatever they hope to be.

Take stock in America.

Buy U.S. Savings Bonds

The U.S. Government does not pay for this advertisement.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

DR. MATULIONIUI AMŽINYBĖN ISKELIAVUS

Dr. V. Tauro kalba, pasakyta Clevelande
atsisveikinant su vėlioniu

DR. BALYS MATULIONIS

Mielieji vėlionio sūnūs, dukterys, broliai, artimieji giminės ir malonūs tautiečiai!

Turiu garbės šandien tarti paskutinius atsisveikinimo žodžius Gyd. Korporacijos "Fraternitas Lituanica" vardu, dr. Matulioniui, tos korporacijos Centrinės Valdybos pirmininkui, mirus.

Man liūdna, man širdį skauda, Sudrėkę akys į tolį sminga, Mintims pareikšti man žodžių stinga...

Tai žodžiai mūsų poeto Mykolo Vaiškaus.

Taip! Trūksta žodžių išreikšti tą liūdesį, kuris apgau-

bė mūsų širdis, kai mus pasiekė nelaukta skaudi žinia, kad š. m. gruodžio mėn. 1 d. Balys Matulionis atsisakė gyvybių tarpo.

Ir rados dar taip neseniai atsisveikindamas jis kalbėjo, kad jis per pastaruosius dvejus metus pavargęs ir pajuto, kad jo pajėgumas visuomeniniam darbui sumažėjo, kad jo sveikata negerėja, gi triukšminga Čikagos aplinka dalinai įkyrėjo. Nusprendė vykti pas sūnų Mindaugą, kur turėjo vilčių pailsėti ir tikėjosi, kad ten bus lengviau pasiekiamas kampanas, kurį vėlonis tikrai buvo pamėgęs iš savo jaunystės dienų.

Amžinos atminties Balys prieš porą metų išėjęs į pensiją ir nedirbdamas profesinio darbo pradėjo ilgėtis savo tėvynės. Toji nostalgija jį privertė prie sprendimo aplankyti savo tėvų žemę, tėviškę laukus ir tėvų kapus. Ši kelionė jam turėjo būti lyg atgaiva ilgame tremties gyvenime. Deja, okupantai pasistengė tos kelionės gražius išpūdžius sumiekti ir paversti politiniu šantažu.

Iš anapus uždangos atėjo žinios, kad prasidėjo tardymai tų žmonių, su kuriais Balys buvo susitikęs, kalbėjosi, dalijo-

si išpūdžius. Pasiekė gandai apie teismus ir kalėjimus.

Dr. Matulionis stipriai išgyveno šiuos įvykius. Jis ieškojo kelių, kaip padėti nekaltiesiems žmonėms. Jam buvo patarta padaryti be kritikos pranešimus apie kelionę į Lietuvą. Tačiau neatrodo, kad tai turėjo teigiamos įtakos ir bolševikinio teismo eigą. Tačiau iš kitos pusės tie pranešimai apie minėtą kelionę sukėlė nepasitenkinimą šiaip uždangos gyvenančių lietuvių, kurie, nesigilindami į gyvenimo tikrovę, apkaltino Balį pataikavimu okupantui.

Žinoma, tie nepagrįsti užmetimai buvo per daug skaudūs ir atsiliepė neigiamai į jo sveikatą. Jo jautri siela, jo patriotiniai jausmai buvo skaudžiai paliesti, jis moraliai kenkė ir kartu fiziniai silpo. Ir taip jis ir Barbertone, neatgaavęs savo pirmąsias sveikatos, pasimirė.

A. a. Balio jaunystė nebuvo rožėmis klota, nes jau iš jaunų dienų jam teko susidurti su vargu ir nedatekliais, nes tėvai, turėdami gausią šeimą, neturėjo pakankamai lėšų vaikams einantiems mokslus apmokėti.

Jaunasis Balys pradėjo mokytis rusišką pradžios mokyklą, kurią lankė tik vienerius metus, nes susirgęs trachoma, jis buvo išvežtas į Vilnių gydymosi. Čia jis buvo, priglauštas tų žmonių, su kuriais Balys buvo susitikęs, kalbėjosi, dalijo-

se metų. Susipažinęs su lenkų vaikais, išmoko kalbėti lenkiškai. Tačiau vienas vaikystės epizodas sudarė galimybę jam suprasti, kad jis nėra lenkas, bet lietuvis. Buvo (taip, kad grįžtant iš ambulatorijos būrys vaikų jam pastojė kelią, saukdami prakeiktą litwin, atseit prakeiktas lietuvis, ir įstūmė į patvinsius Vilijos upę. Tą dieną Balukas suprato, kad lenkai nėra jo draugai, gi jis yra lietuvis. Jis tvirtai pasiryžo niekad lenkiškai nekalbėti, nors tą kalbą jau buvo gerai mokėjęs. Ir tą savo jaunystės dieną pažadą tęsė, niekas jį kalbant lenkiškai negirdėjo.

Išsigydyjus trachomą, mokėsi privačiai ir išlaikė į Vilniaus Vinogradovo gimnazijos 6-tą klasę. Lankydamas gimnaziją dėl lėšų stokos turėjo verstis pamokomis, mokydams kitus mokinius. Pats gi savo pamokas ruošdavo tik pertraukų metu.

Iš pirmųjų gimnazijos dienų pradėjo atkaklią kovą dėl atsakinėjimo tikybos pamokų lietuvių kalba, nes anksčiau buvo prisiekęs lenkų kalbos niekad nevertoti. Ta kova tęsėsi apie pusę metų, kol pagaliau Balui buvo leista tikybą atskirti lietuvių kalba. Ir čia tikybos pamokos tapdavo paaukos objektu lietuvių kalbai, nes mokiniai šeldavo garsiai saukdami: klausykites pagoniškos kalbos, šunies lojimo ir t. t. Gi kunigas Maciejewski patenkintas šypsodavosi ir leisdavo mokiniams šelti.

Vėliau tie pasityčiojimai iš lietuvių kalbos dingo, nes visi įstikino, kad Balio tvirtos valios palaužti jie yra bejėgiai. Priešingai, jie Balį pradėjo gerbti ir kai jis baigė gimnaziją su sidabro medaliu, tai jo bendraklasiai atsisakė baigtuvių pakylio ir vieton to surinko 75 rublius ir įteikė Matulioniui jo tolimesnių studijų pradžiai.

1915 metais, jis išlaikęs konkursinius egzaminus, įstojo į Petrapilio Karo Medicinos Akademiją ir kartu — į slapta Korporaciją "Fraternitas Lituanica". Taip pat jis įsijungė ir į Petrapilio Lietuvių Studentų Draugiją, kurios buvo paskutinis pirmininkas.

1917 m. Balys buvo išrinktas į Lietuvių Seimą Petrapily. 1919 m. su aukso medaliu baigęs Karo Medicinos Akademiją, gavo mobilizacinį kvietimą prisistatyti Raudonajai Armijai. Tačiau, kaip frantietis liko ištikimas savo pažadams ir nusprendė vykti į Lietuvą. Ir taip, 1919 metais gruodžio m. 2 dieną, jis su svertimu atostogų pasu išvyko savo Tėvynės linkui.

Ties Daugpiliu vyko bolševikų latvių kovos ir reikėjo pereiti pavojingą fronto liniją. Vykdamas savo tikslą, Balys buvo sugautas latvių ir uždarytas į kalėjimą, kur apskrėtė dėmėtąja šiltine. Pasveikęs parvyko Lietuvon ir 1920 m. vasario m. 11 d. prisistatė į Karo Sanitarijos Valdybą, išto damas savanoriu į Lietuvos kariuomenę, kurioje išbuvo iki 1940 m. spalio m. 17 d. pasiekęs san. pulk. laipsnį. Buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.

Dirbant Karo ligoninėje, jis buvo labai vertinamas, kaip geras vidaus ligų specialistas, konsultantas. Jis buvo komandiruotas trims metams (1933 — 1936) į Vienos Universiteto Klinikas pasitobulinti vidaus ligų specialybėje. Grįžęs iš Austrijos, jis išlaikė doktoranto egzaminus. Deja, dizertacijos apgimui sutrukdė okupacijos.

Dirbant Karo ligoninėje, jis suprojektavo fizioterapijos skyrių. Tokį skyrių jis įrengė ir V. D. Universiteto Klinikose. Nėgana to, Matulionis labai domėjosi gydomaisiais kuror-

tais. Jis atostogų metu savo lėšomis aplankė daugelį kurortų Vokietijoje, Austrijoje, Ven-grijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje ir Latvijoje. Sulig Vakarų Europos pavyzdžiais jis su-tvarkė Birstono ir Likėnų ku-rortus.

Dr. Balys Matulionis buvo gydytojas visuomenininkas. Jis ilgus metus buvo Kauno Radijo Stoties sveikatos skyriaus vedėjas. Buvo nuolatinis paskaitininkas susirinkimuose ir klubuose. Jis pri-klausė Liet. Valstiečių Liaudi-ninkų Sąjungai ir buvo Cent-ro Komiteto narys. Per visą savo gyvenimą jis buvo ištiki-mas Fraternitas Lituanica na-rysis ir pastaraisiais metais Cent-rinės valdybos pirmininkas. Jis gerbė kitų žmonių politinius bei tikybinis įsitikinimus. Tai buvo tolerantas pilna to žodžio prasme. Dalyvavo lietuviškoj spaudoj, buvo bendradarbis Lietuvos Žinių, Romuvos, Ke-leivio, Naujienų, Dirvos, Nepri-klausomos Lietuvos, Sejos ir Medicinos. Tremyje paruošė ir suredagavo Korp. "Frater-nitas Lituanica" metraštį. Korporacijos 50 metų gyvavi-mo sukakties proga. Taip pat jis buvo redaktorius monogra-fijos Gen. Gyd. Nagevičiaus — Nagiaus bei jį didingo kūrinio — Karo Muziejiaus.

Sovietų okupacijos metu, 1940 m. spalio m. jis buvo areš-tuotas ir uždarytas Kauno ka-lėjime. Tik neradus pakanka-mai davinų jo nusikaltimui, jis 1941 m. sausio 6 d. iš kalė-jimo buvo paleistas. Dr. A. Garmaus dėka, jis buvo apri-pintas darbu — paskirtas eiti Kauno Tuberkuliozės Ligo-ninės direktoriaus pareigas.

1941 m. esant nacių okupa-cijai, draugų prašomas jis su-tiko eiti nelengvas Vyr. Svei-katos Valdybos vedėjo parei-gas. Čia teko ne tik sunkiai dirbti, bet ir kovoti už lietu-viškus reikalus per išstius tre-jis metus. Pažymėtinas fak-tas, kad vokiečiai pareikala-vo iš Lietuvos išsiųsti į Rytų Frontą 500 lietuvių gailės-tinų seserų. Dr. Matulionis tam griežtai pasipriešino ir ko-vą laimėjo — nė viena lietu-vaite frontan nebuvo išsiųsta.

Buvo įsakyta numarinti vi-sus Kalvarijos ir Vilniaus ligo-ninių psichiatrinių ligonius ir čia Sveikatos valdytojas tam stipriai pasipriešino ir žudy-mai nebuvo įvykdyti.

Vokiečių žandarmerija gau-dė ir mobilizavo jaunus lietu-vious gydytojus kariuomenės reikalams. Dr. Matulionis tam nepritarė ir net stengėsi juos apsaugoti.

Dėl nuolatinių konfliktų su vokiečių valdžia, jis penkis karus padavė atsistatydinimo raportus, deja, jie nebuvo pa-tenkinti.

Pagaliau dėl dr. Matulionio griežtos laikysenos ir kovos už lietuviškus reikalus, jis gavo grąsinančius raštus iš vokie-čių valdžios dėl patraukimo ypatingan vokiečių teismen. Tų grąsinimų pasekoj buvo pradėtas tardymas, kurį vykdė vyr. prokuroras. Pagaliau pats Reichskomisaras iš Rygos įsa-kė Balį likviduoti. Tačiau dėl nesėkmingos vokiečių karo ei-gos tardymai tapo nutraukti ir bausmės išvengta.

1944 m. liepos m. 30 d. Matu-lionių šeima apleido Lietuvą ir atsidūrė Vokietijoje — Bad Rehburge, kur dr. Matulionis vadovavo Britų Raud. Kry-žiaus Sanatorijai vardu Ale-xander.

Į JAV atvyko 1949 m. Pate-ko į Rhode Island valstiją, kur visą laiką dirbo Wallum Lake Valstybinėje Džiovos Sanato-rijoje.

Ir tremyje dalyvavo visuo-meninėj veikloj. Jis ne kartą laikė paskaitas lietuvių šven-čių proga. Pažymėtina jo ilga paskaita New York 1964 m. vasario 16 d., kurioj jis ragino visus lietuvius nesiskaldyti ir vieningai dirbti, siekiant aukš-

ciausio tikslo — Lietuvos lais-vės.

Jis buvo išrinktas trim ka-dencijom į JA Vastibių Lietu-vių Bendruomenės atstovybę. Buvo Pasaulio ir Amerikos Liet. Gydytojų Sąjungos val-dybos narys. 1973 m. Liet. Gydytojų Sąjungos Visuotina-me suvažiavime jis buvo išrink-tas Pasaulio ir Amerikos Liet. Gydytojų Sąjungos garbės na-riu. Tais pačiais metais Korp! Fraternitas Lituanica savo metiniame suvažiavime jį iš-rinko Korp. Centrinės Valdy-bos pirmininku.

Dr. Matulionis, prieš dvejis metus išėjęs į pensiją, neilgai galėjo džiaugtis laisvu nuo profesinių pareigų gyvenimu. Jo sveikata blogėjo ir ne kartą pa-šnekesiuose su vėlioniu galima buvo jausti mirties šešėlių gai-dą.

Taip! Dr. Matulionis mirė, bet jo darbų giliai įmintas pė-das dar negreitai užpustys lai-ko smiltis, jo lietuviška dvasia, jo idealai mums lietuviams ir gydytojams dar ilgai švies ir tikrai galės būti keldrožiu mū-sų ateinančiom kartom.

Esu įgaliotas dr. Vlado In-gelėvičiaus, vieno iš Korp. Fra-ternitas Lituanica kūrėjo ir Dr. Gedimino Baluko, Pasau-lio ir Amerikos Liet. Gyd. Sąjungos pirmininko, išreikšti giliausią užuojautą jo sūnams, dukterims, augintinėms bro-liams ir seserims ir visiems gi-minėms.

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui
tik už \$5.00 metams!

(Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iškirpti ir prisiųsti
su virš nurodytu
prenumeratos
mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

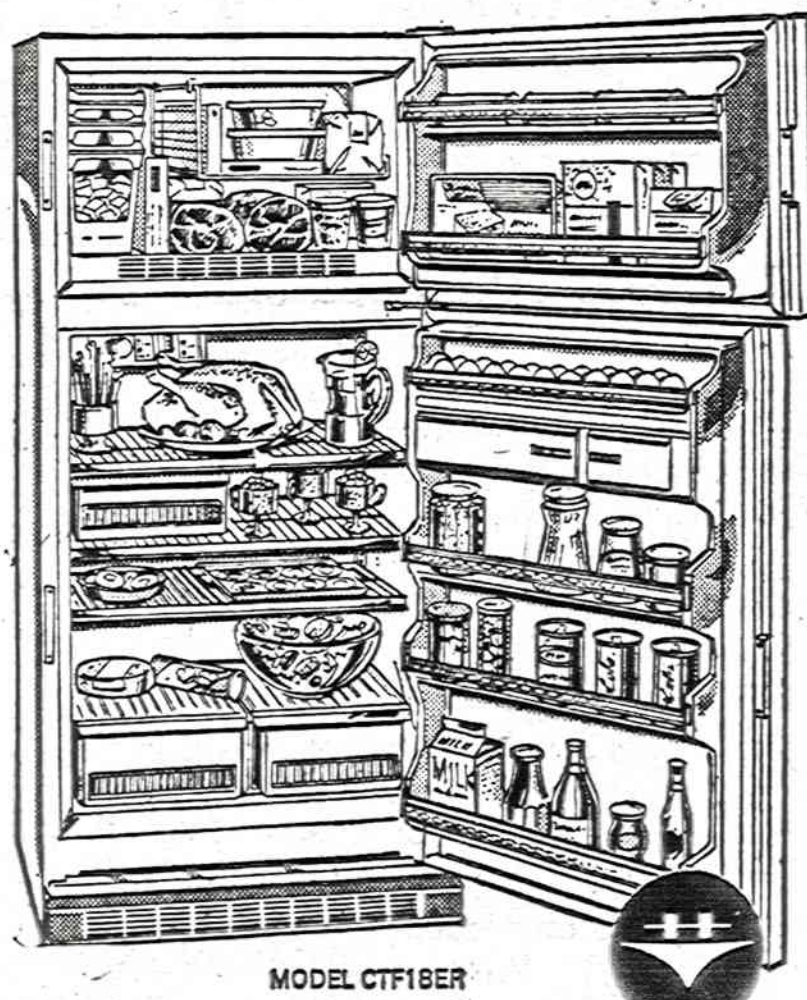
Now at GLASER'S

Hotpoint

BIG-CAPACITY
NO-FROST 2-DOOR
ON WHEELS

MODEL CTF18ER
17.7 cu. ft. capacity

- 30 1/2" wide, 66" high
- 4.78 cu. ft. freezer
- 12.91 cu. ft. fresh food section
- No-Frost throughout
- Rolls out on wheels
- Automatic ice maker accessory (available at extra cost) can be installed when you buy it... or it can be added later
- Power Saver switch can help reduce power consumption and cost of operation

MODEL CTF18ER

- Adjustable meat keeper
- Twin slide-out crispers
- Covered butter and cheese bins
- Portable egg trays
- Three Easy-Release ice-cube trays and bucket
- Equipped for Rapid Electrical Diagnosis

- Three adjustable cantilever shelves in fresh food section
- Adjustable meat keeper
- Twin slide-out crispers
- Covered butter and cheese bins
- Portable egg trays
- Three Easy-Release ice-cube trays and bucket
- Equipped for Rapid Electrical Diagnosis

Hotpoint

NO-FROST
REFRIGERATOR-FREEZER
ONLY 28" WIDE, 61" HIGH

MODEL CTF14CR
14.2 cu. ft. capacity

- 9.60 cu. ft. fresh food section never needs defrosting
- 4.58 cu. ft. freezer never needs defrosting
- Full-width Trilon crispers
- 5 1/2 door shelves
- Covered butter bin
- Portable egg tray
- Two Easy-Release ice-cube trays

MODEL CTF14CR

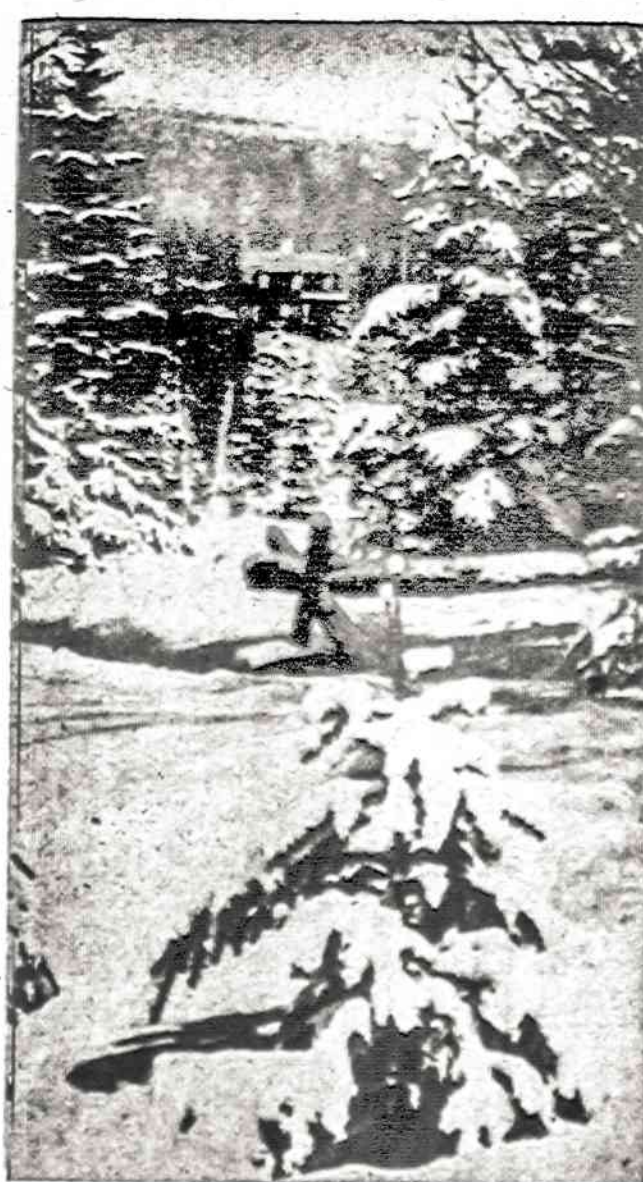
Glaser's Furniture & Appliance Co.

5115-5123 SO. KEDZIE AVE.

PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Taupykite dabar
pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News (Pub. Co., Inc.)
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.

Nauji metai, bet komunistams senos bėdos

Šių metų vasaros viduryje Sovietų Sąjungos propagandos agentūros visam pasauliui paskelbė, kad šių metų derlius bus geras. Sovietų valdžia turės ne tik pakankamai duonos, bet bus užtektinai riebalų ir mėsos. Bet tikrovė buvo visai kitokia. Visoje Sovietų Sąjungoje, įskaitant ir rusų pavergtą Lietuvą, derlius buvo prastas. Lietuviai prikiro daugiau javų ir prikasė daugiau bulvių negu gudai arba patys rusai, bet ir lietuviškų bulvių didelė Maskvos burnom neužteks.

Sovietų statistinės lentelės skelbė derlių, o Kosyginas įsakė savo agentams patydomis supirkinėti kviečius, kukurūzus, pupeles ir cukrų. Jeigu prezidentas Fordas laiku būtų neapsižiūrėjęs, tai rusai būtų išsivežę javų ir kukurūzų už 500 milijonų dolerių. Prezidentas sustabdė šį užpirkimą, kad galėtų išaiškinti, kaip suderinti sovietų derliaus pagyras ir tokį didelį javų užsakymą. Rusai pirkė cukrų Brazilijoje, todėl didelio užsakymo niekas sustabdyti negalėjo.

Skelbta, kad derlius Rusijoje buvo geras, bet dabar šio propagandinio melo jau nebespaslėpsi. Sovietų valdžia pavarė kelis agronomus ir kolchozų direktorius dėl nevykusio derliaus, bet paskutiniu metu pradėjo kaltinti propagandistus. Pasirodo, kad sovietiniai propagandistai savo darbui visai nėra pasiruošę. Jie gražiai pakalba, bet tos jų kalbos būna tuščios. Dažniausiai jie kalba apie dalykus, kurių nežino, savo kalboms jie nepasiruošia.

Tiesos redaktorius įsakė šio dienraščio korespondentui Algirdui Lukauskui iširti, kodėl Šiauliuose, kur nepriklausomybės laikais buvo išplatintas didokas skaičius partijos atsišaukimų, dabar niekas nesidaro. Šiaulių dirbtuvėse yra didokas partijos narių skaičius, bet išipareigojimų jie neatlieka ir Maskvos laukiamų partinių jų laiku nepagamina. Kad klausimas atrodytų tikresnis, prie Lukausko redaktorius paskyrė propagandistą Sigitą Blėdą. Jiedu ištyrė Šiauliuose esančias negeroves, įsitikino, kad visų Maskvos nelaimių priežastimi yra bereikalingai duoną valgančieji ir jokio produktyvaus darbo nedirbantieji propagandistai bei agitatoriai ir paskelbė straipsnių eilę, pavadintą "Kaip pasiruošę, propagandistai?" Pasirodė, kad Šiauliuose atsirado 47 žmonės, norėjusieji tapti komunistų partijos propagandistais. Tuojau reikalas buvo praneštas par-

JUOZO AUDENO PRANEŠIMAS VLIKO SEIMUI

VLIKO vicepirmininkas Juozas Audėnas šių metų gruodžio 7 dieną Bostone susirinkusiam Seimui padarė šį pranešimą:

(Tęsinys)

Šie faktai rodo, kad labai sunku su savo firma patekti į šio krašto spaudą. Ji deda tik gerai parašytus aktualius asmeniškų laiškus. Lietuviai atliktų labai didelį patarnavimą Lietuvai, jei dažniau negu

ligi šiol rašytų laiškus į vietinę spaudą. Bet mūsų informacijos turi pasisekimo bibliotekose, socialių mokslų įstaigose ir pan. Pavyzdžiui, McArthur biblioteka Kenosha, Wisconsin, prisiuntusi 50 dolerių, ima net dvi Eltos kopijas, nes

tijos centro komitetui, Šiauliuose įsteigtas "marksizmo — leninizmo universitetas" ir pradėti ruošti propagandistai.

Geru propagandistu buvo skaitomas žmogus, kuris galėjo įtikinamai atsakyti į klausimus. Atsakyti atsako kiekvienas propagandistas, bet įtikinamai atsakyti gali tik tie keli. Šiauliuose geriausias propagandistas buvo Vladas Lašas. Jis ne agitavo žmones, bet pats dirbo. Jis mokėjo savo darbą ir galėjo kitus įtikinti, kaip galima padaryti gerą darbą. Bet vieno Lašo Šiaulių dirbtuvėms neužteko. Centras įsakė įsteigti "marksizmo — leninizmo pagrindu" mokyklą, įsteigti "teorinį seminarą aktualioms pasaulinio revoliucinio vystymosi proceso problemoms nagrinėti". Be tokios mokyklos ir be tokio seminaro, galvojo, negalima paruošti nei vieno protingesnio agitatoriaus. Viskas buvo padaryta, surasti reikalingi "universiteto" klausytojai, o to "mokslo" rezultatus Lukauskas su Blėda šiaip aprašo:

"Tai gražus pavyzdys. Tik gaila, kad kombinato komunistai šio žingsnio neparėmė tolesniu darbu — iš 6 užsiėmimų, kurie jau turėjo įvykti mokyklose, buvo vos 3, nepradėję veikti ir teorinis seminaras. Arti trečdalis klausytojų į užsiėmimus neatėjo. Bet propagandistas V. Stošius optimistiškai nusiteikęs, tikina, jog jie programą pasivysią, trumpindami (!) kursą..." (Tiesa, 1974 m. lapkr. 24 d., 2 psl.).

Stošius gali būti optimistiškiausiai nusiteikęs, bet jis, trumpindamas ar ilgindamas kursą, programos nepasivys, nes būsimi jo "agitatoriai" nesupranta, apie ką propagandos dėstytojai ir seminarų profesoriai kalba. Viena Šiaulių kombinato būsima "agitatorė" profesoriams parašė: "Esu mažo išsilavinimo ir nesuprantu dėstomo dalyko".

Lukauskas, aprašinėdamas nevykusį agitatorių paruošimą, rado reikalo priminti trečiąjį rusų komunistų partijos suvažiavimą, kuriame svarbiausias kalbas sakė pats Leninas. Vienas Ukrainos delegatas, prisiklausęs kalbų, kaip bus pervarkytas visas Rusijos gyvenimas, paklausė Lenino, o kodėl kaime nėra ratų tepalo? Kiti suvažiavimo dalyviai ranka numojo į šį ukrainiečio klausimą, kaip nesvarbų ir bereikšmį, tačiau Leninas kitaip galvojo. Jis suvažiavimui patarė šį klausimą rimtai pasvarstyti, išsiaiškinti su žmonėmis ir pasirūpinti, kad valstiečiai turėtų ratų tepalą, žibalo ir vinių.

Lenino patarimas visiems komunistams yra įsakymas. Aukščiausi komunistų partijos pareigūnai šį klausimą iki šios dienos svarsto, bet jie negalėjo sovietinio ūkio gyvenimo taip sutvarkyti, kad valstiečiai turėtų ratų tepalą, žibalo ir vinių. Jų nebuvo Lenino laikais, nėra jų ir šiandien.

vienos neužtenka studentams pasidalinėti. Ateina į Vliką ir Kolumbijos universiteto studentai gauti daugiau medžiagos apie Lietuvą, nes jie vien Eltos biuleteni nepasitenkina. O kiek gauname laišku, kuriais prašoma medžiagos apie Lietuvą!

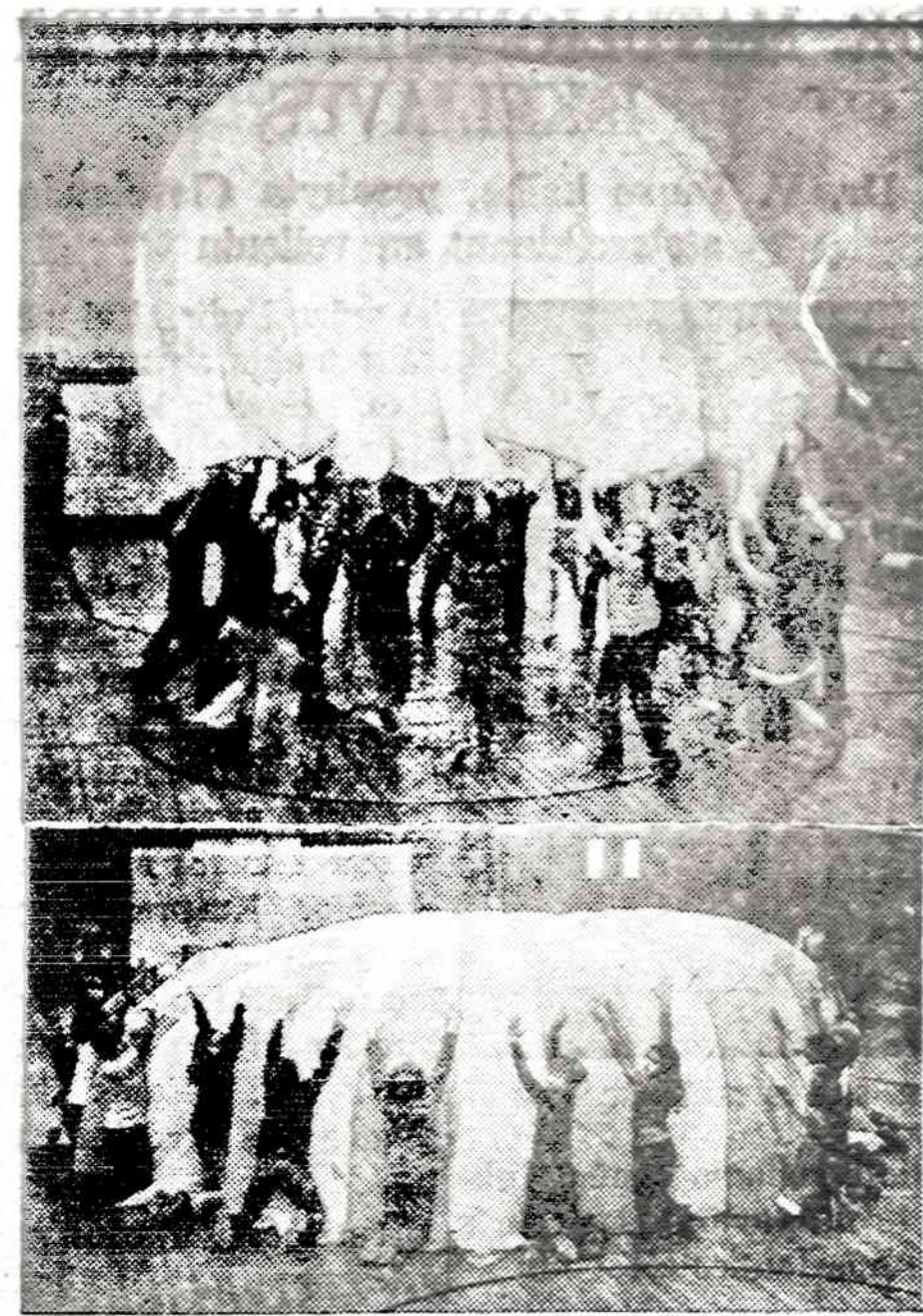
Pernai rusai disidentai intelektualai, susidėję su šio krašto mokslininkais, pradėjo New Yorke leisti anglų kalba savo rūšies "Samizdatą", pavadintą "A Chronicle of Human Rights in the USSR", kurio jau išėjo dešimt numerių. Čia dedama iš visos Sovietijos visų tautų pagrindinio medžiagos. Jiems siunčiame savo informacijas. Belgijoje pradėjo leisti tokios pat rūšies "Samizdatą" prancūzų ir flamų kalbomis ir jie prašo mūsų medžiagos.

Jau keletas metų kaip Vlikas artimai bendradarbiauja su Radio Liberty New Yorke ir Munchene. Vlikas jam teikia visą dokumentaciją, gaunamą iš Lietuvos pagrindžio. Kai Radio Liberty gauna anksčiau už Vliką. Tuomet stotis fotokopijas siunčia Vlikui, o taip pat siuntinėja savo žinias, ir visos Sovietijos gaunamų žinių analizės ir kitą dokumentaciją. Kad nuo ateinančių metų pradžios Radio Liberty pasirodys pradėti transliuoti lietuvių kalba, prie to nemaža prisidėjo ilgą ir labai pozityvų su šia stotimi Vliko bendradarbiavimas. Gaudama gausią dokumentuotą lietuvišką medžiagą, patį stotis labai rūpinosi lietuvių kalba programomis. Be abejo, Altos ir Bendruomenės pastangos taip pat gerokai prisidėjo prie transliavimų lietuvių kalba per Radio Liberty.

Pabaigai pravartu gerbiamusius Seimo atstovus painformuoti apie Amnesty International, kuri rūpinasi politinių kalinių laisve, kur jie būtų kalinami. Su šia organizacija buvo pradėta bendradarbiauti 1970 metais. Mes turime savo sąrašus per pusantro šimto lietuvių politinių kalinių, esančių Sovietų Sąjungos kalėjimuose arba privertiamojame darbo stovyklose. Bendradarbiaujame su organizacijos centru Londone ir jos grupėmis, esančiomis New Yorke, Briuselyje, Stockholme, Kopenhagoje ir kitur.

Pateikiu Tamstoms vieną būdingą pavyzdį iš šio bendradarbiavimo eigos. 1970 m. š. m. gegužės mėnesį buvo nutaistytas trejiems metams sunkių darbų kalėjimo.

Gerbiame Seimo Atstovai! Šiud savo pranešimų mėginau

Bryant mokyklos, Superior, Wisc., gimnastikos mokytojas sugalvota naują mokinių pratimą su parašytu. Vaikai, pagal muzikos taktą, išmeta parašytą į viršų ir daro įvairius judesius, kol parašyto oras išeina ir jis vėl sugrįžta ant žemės.

Vilniuje suimtas už tai, kad parašęs "Komunistų Manifesto kritiką" ir "Socialinių tyrinėjimų Lietuvoje rezultatus" (Results of Sociological Research in Lithuania). Mums tas kalbų nebuvo žinomas ir nepasisekė apie jį gauti jokių žinių. Todėl, net pakartotinai klausiami dėl Statkevičiaus, nieko konkretaus negalėjome atsakyti. Neseniai gavome iš Briuselio ir Korno grupių prašymus, kad jos apie Statkevičių iš "Komunisto" žurnalo redaktoriaus Henriko Zimano gautų tokias žinias: "Medicinos gydytojas Algis Statkevičius dirba Vilniuje prie greitosios pagalbos įstaigos". Aš parašiau Amnesty International, kad Algis Statkevičius yra dažnas vardas ir pavardė Lietuvoje. Bet kai užklaustas apie sociologą Algį Statkevičių, Zimanas rašo apie gydytoją Algį Statkevičių, tai kyla klausimas ar nėra tai paprastas išsiskirtumas ir pėdų metymas, nenorint duoti žinių apie areštuotąjį Statkevičių.

Nė Yarko Amnesty International grupei yra duotas uždavins rūpintis dr. Izidorius Rudaičio išdavimu. Šis asmuo ir man pačiam ir daugeliui kitų gerai pažįstamas ir apie jį Amnesty international duotos išsamios žinios. Dr. Rudaitis š. m. gegužės mėnesį buvo nutaistytas trejiems metams sunkių darbų kalėjimo.

Gerbiame Seimo Atstovai! Šiud savo pranešimų mėginau

DEMOKRATISKA SEIMA

Nottinghamo bankininkas Abel Smith buvo išrinktas Anglijos parlamentan. Jo 5 sūnūs taip pat buvo politikieriai, bet visi skirtingų pažiūrų ir skirtingų partijų. Pasitaikė, kad jie visi šeši vienu metu buvo parlamentarais, išrinkti skirtingų partijų.

NEATLAIDUS KRITIKAS

Garsus italų skulptorius Carlo Finelli (1780—1854) buvo griežtas savo meno kūrinių kritikas. 10 savo darbų, kuriuos to laiko kritikai aukštai vertino, jis atšaukė iš įvairių muziejų ir juos sunaikino.

6. Dievaitei Vėlionai, pirmaisiais amžiais po sutvėrimo, nedaug pareigų tebuvo, nes mažai lietuvių gimė, ir niekas nemirė. Ilgainiui gimimų bei mirimų buvo vis daugiau, ir Vėlionai, lyg belzdinga skraidė tarp Šiapų ir Anapus, tarp dangaus ir žemės.

Kun. P. Mažeika

X

PIRMŲJŲ LIETUVIŲ RŪPESČIAI IR VARGAI

1. Praamžius ir danguje būdamas matė ir suprato pirmųjų lietuvių rūpesčius ir vargus. Jis žinojo, kad jie veikiai po sutvėrimo pasijus alkani; kad juos plaks lietus; kad šaltas oras juos kankins drebuliais, kol saulė patekės ir juos sušildys. Praamžius žinojo trūkumą jų kalbos. Nors keletą žodžių jis buvo dievišku būdu įkvėpęs, tačiau tų žodžių neužteko, o ir pasiklausti nebuvo pasak. Gyvulių kaimenė, kuri ganėsi netolimoje pievoje, nei tiek nekalbėjo ir nesuprato. Tačiau gyvuliai mokojo esti žolę, kramtyti lapus ir gerti iš upelio vandenį. Pirmieji lietuviai nei to nemokėjo. Tikrai. Alkis ir šaltis juos kankino, ir rūpesčio apimti jie glaudėsi prie vienas kito ir ramino si.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

SENOVĖS LIETUVIŲ TIKĖJIMAS IR DIEVAI (MITOLOGINIAI PASAKOJIMAI)

6

4. Amžių tekmeje įvyko kita katastrofa: žemė persiraukšlėjo. Dievas Praamžius yra sakęs, kad žemė amžių tekmeje ne kartą raukšlėsio ir persiraukšlėjo: kalvos įdubo, o žemumos pakilo. Vandenyne vandens grįžo į savo vietas.

5. Praamžius regėjo, kad jau susidarė sąlygos tobulesniems augmenims, ir sutvėrė visus šiuo laiku tebeaugančius medžius, dobilus, žolę, žydinčias gėles ir visus tuos augalus, kurie brandina grūdus.

6. Kai pievos apžėlė žole, dirvožemis — grūdus brandinančiais augalais, kalvos ir mažiau derlingi plotai — miškais, tada, ir tik tada, Praamžius sutvėrė tokius gyvulius, kurie nunai tebe gyvena.

Z. SVILA

VIII

TAIP BUVO SUTVERTAS ŽMOGUS IR JO VĖLĖ

1. Praamžius, iš aukštybių žiūrėdamas į žemę, gėrėjosi jos gražumu. Kur seniau buvo uolienos ir lava padengti plotai, nūn žaliavo pie-

vos ir miškai. Ir Saulė bei kitų karalysčių dievai gėrėjosi žeme ir reikė dar didesnę pagarbą Praamžiui.

2. Bet Praamžiaus žygiai ir rūpesčiai nesiėmė džiaugsmu. Jis geidė sutvėrėti tokią sutvėrimą, kuris būtų panašus į dievą, bet ne dievas; kuris būtų protingesnis bei kilnesnis už kitus gyvūnus ir galėtų kitus valdyti. Žmogus, lietuvis — tokius vardus Praamžius ketino duoti tam sutvėrimui.

3. Ir Praamžius, kupinas kilnaus ryžto, atvyko į žemę, susikaupė ir sutvėrė pirmuosius žmones: vyrą ir moterį.

4. Tverdamas žmones, Praamžius dėjo į juos stiprius raumenis, kaulus, tolygiai visus savo organus, savąsias jusles ir dalelę savosios išminties.

5. Kada pirmieji žmonės, gavę jusles ir gyvybę, džiaugėsi savim ir aplinka, Praamžius vėl susikaupė ir sutvėrė dvi vėles, dedamas į jas savo asmens dalelių, savo išminties, galią pasirinkti savąją išvaizdą (matomą pavidalą), ir nemirtingumą. Pirmosios vėlės, savo pojūčiais jausdamos buitį ir paskirti, veikiai atiteko pirmiesiems žmonėms.

K. Vainauskas

IX

LIETUVISKOS VĖLĖS NELIEČIAMYBĖ IR SAVYBĖS. DIEVAITE VĖLIONA

1. Dievas Praamžius, teikdamas pirmiesiems

lietuviams vėlę, pasakė: "Ši vėlė tebūnie jūsų gyvenimo rodyklė. Ji yra mano asmens dalelė. Pagerbdamas vėlę, pagerbsi mane. Santykiuose su sau lygiais žmonėmis, nedaryk jiems tokio blogio, kokio nenorėtum, kad anie tau darytų, ir vėlė bus su tavim".

2. Pirmajai vėlei Praamžius pasakė: "Tu būki laisva. Jei žmogus elgiais tavo būdai netiks, išėik iš jo lauk naujo paskyrimo. O jei tau patiks, laikykis savosios buities ar grįžk į mane".

3. Taip taręs Praamžius grįžo į dangų, susikaupė ir sutvėrė dievaitę Vėlioną, kurios globoje bei priežiūroje buvo visos lietuvių vėlės.

4. Praamžiaus tartus žodžius gerbti vėles lietuviai priėmė už tikrą įsakymą ir jas gerbė. Lietuvio mirties atveju, gyvieji dirbdavo iš samanų vėlei lizdelį ir apklodavo ertuko kailiu, kad vėlei būtų šilčiau ir patogiau. Vėliau gyvendami urvuose lietuviai išskaptavo vėlėms atskirus urvelius ir susukdavo samanų gužtą. Dar vėliau kai lietuviai pradėjo statyti namus, palūbėse virš sijų (balčių), tarp dviejų lentų, palikdavo placius tarpus vėlių nakvynei. Ilgainiui vėlių gerbimas nustelbė dievų gerbimą.

5. Lietuviškoji vėlė, būdama paties Sutvėrtojo dalelė, nebijojo nei piktų dvasių, nei Šėtono, nes niekas nedrįso jos pulti. Net požemių dievas Pikulis, linkęs kankinti prasikaltusius lietuvis, vėlės nedrįso liesti.

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIJONAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-9012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5 val. trečiadieniais
ir šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6122 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Tretiedieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antr., nuo 1-4 po pietų.
Ketvirt., nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antr., trečiadienį
ir penkt. 2-4 val. vak. šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonais GI 8-6185.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dažai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-3. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 8-5084

3 easy ways
to get the
Zip Codes
of
people
you
write to:

- 1 When you receive a letter,
note the Zip in the return
address and add it to your
address book.
- 2 Call your local Post Office or
see their National Zip
Directory.
- 3 Local Zips can be found
on the Zip Map in the
business pages of your
phone book.

Published as a public service in con-
junction with The Advertising Council.

Detroito naujienos

Simui Kudirkai pagerbti komiteto pranešimas

Po penkerių metų trukusių vi-
sų bendrų pastangų, Simas Ku-
dirka su šeima ne tik Amerikoje,
bet š. m. gruodžio 13-17 dienomis
lankysis Detroito.

Simas Kudirka su šeima, ly-
dimas LB krašto valdybos vice-
pirmininkės Aušros Zerr-Maciū-
laitės, atskrenda iš Washing-
tono — United Air Lines lėktu-
vų į Metropolitan aerodromą
gruodžio 13 d. (penktadienį) 12
val., kur ruošiamas jo iškilmin-
gas sutikimas.

Yra pakviesti spaudos, televi-
zijos, Michigano ir Detroito mie-
sto atstovai sutikime dalyvauti.
Tuo rūpinasi DLO Centro p-kas

GRADINSKAS
RADIJAI, TV, MAGNETOFONAI
LIETUVI,
EIK PAS
LIETUVI!
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMIS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios geles ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pima-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE
IS IN YOUR HANDS

Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
you to help protect
forest fires. So please follow
Smoky's ABC's: Always
hold matches till cold. Be sure
to drown all campfires,
extinguish the ashes, and drown
them again. Crush all
smoking dead ends.

Please! Only YOU can
prevent forest fires

advokatas Rimas Sakis.

Kviečiami visi, kas gali, atvyk-
ti į Metropolitan aerodromą Si-
mą Kudirką iškilmingai sutikti.
Ypač kviečiamas jaunimas ir mo-
terys pasipuošę tautiniais drė-
bužiais, organizacijos su vėla-
vomis ir plakatais.

3:00 val. spaudos konferenci-
ja amerikiečiams — Detroit
Press Club. Ten vadovauja Al-
gis Zapareckas.

4:00 val. priėmimas pas De-
troito miesto burmistrą. Tvarko
advokatas Algirdas Ambrose.
Šeštadienis — 11:00 val. spau-
dos konferencija — susitikimas
su lietuviškos spaudos ir radijo
atstovais.

2:00 val. Lankymasis ir susiti-
kimas su Southfieldo miesto va-
dovybe.

6:00 val. Susitikimas su De-
troito lietuvių — Kultūriniam
Centre. Priėmimą praveda LSS
p-kas Vincas Tamošiūnas. Po
programos susitikimas su Simu
Kudirka.

Sekmadienis — 10:30 val. ry-
to Simas Kudirka su šeima da-
lyvauja šv. Antano lietuvių baž-
nyčioje — šv. mišiose. Aplanko
"Aušros" lietuvių mokyklą,
šv. Petro lietuvių parapiją ir Lie-
tuvių namus.

3:00 val. p. p. Simas Kudirka
su šeima dalyvauja LB Detroito
apylinkės "Žiburio" lietuviškos
mokyklos ruošiamoje Kalėdų eg-
luteje — Kultūriniam centre.

ROCKFORD, ILL.

Mūsų seniausias lietuvis mirė

Juozas Razumas atvyko iš Lie-
tuvos labai seniai, būdamas jau-
nas ir tvirtas. Buvo tylus, ma-
žo ūgio, gražaus veido, išdirbo
vienoje mašinų išdirbystėje 36
metus, buvo vedęs, užaugino 1
sūnų ir 2 dukteris, buvo darbš-
tus, gražioje kaimynystėje įsi-
gijo savo namus. Jo žmona mirė,
Juozas pasiliko vienas prie sū-
naus. Vėliau Juozas mažai kur
pasirodė, tarpe lietuvių. Kar-
tais sūnus atveždavo į šv. Petro
Povilo lietuvių parapijos bažny-
čią. Nors senatvėje atsiranda
nesmagumai ir negalavimai,
bet velionis Juozas nesiskundė.

Akis amžinai užmerkė savo
namuose. Buvo pašarvotas Sa-
parini-Aliveri kopytėlėje, kur
lietuvių dabar mėgsta. Iš Lie-
tuvių klubo su Jurgiu nuėjome
atsisveikinti su seniausiu lietu-
viu, mielu Juozu. Gražus karstas,
daug gelių, velionis Juozas
kaip gyvas — veidas nepersimai-
nėjęs.

Suvažiavo sūnus su žmona,
dukterys su savo vyrais ir šei-
momis. Šeštadienio rytą velionį
nuvežė į lietuvių bažnyčią ir po
pamaldų nemažai automobilių
palydėjo į Kalvarijos kapines.
Buvo palaidotas šalia savo žmo-
nos.

Reiškiu gilią užuojautą sūniui,
dukrelėms ir giminei.

Zvalgas

Zarasiškių klubas

Zarasiškių klubas š. m. gruo-
džio mėn. 1 d. Hollywood salė-
je turėjo paskutinį šiais me-
tais susirinkimą. Klubo pirm.
Petras Blekys atidavė susirin-
kimą pagerbė mirusiuosius klubi-
narius, pristatė klubui gegu-
žinėje ir rudeniniame parengi-
me dirbusius ir padėkojo auko-
jusiems loterijai. Buvo patiek-
ta klubo veiklos apyskaita už
vasaros gegužinę ir rudeninį
parengimą.

Energingos valdybos ir suma-
naus pirmininko dėka turėta
pelno.

Zarasiškių klubas remia vis-
ką, kas naudinga ir reikalinga
lietuviškumui palaikyti, tad di-
desnė dalį pelno, kaip ir anksty-
vesniais metais taip ir šiemet,
paskirstė:

Jaujamui Centrai \$50, Margu-
čiui \$40, Sophie Barcus radio

\$10. Draugui \$25, Lituanus žu-
nalui \$25, Naujienoms \$25, Lie-
tuviai Televizijoje \$25, Altai \$25,
Baltui \$25, Brazilskams \$25,
Jurgui \$25, Stankevičiui \$25,
Jaujamui Centro Lit. mokyklai
\$20.

Sekandais metais klubas ren-
giasi atžymėti savo 40 metų gy-
vavimo sukaktį. Tam įvykiui
ruošiamasi ir užsilaikoma iš-
leisti knyga, kurioje rastume
žinių apie Zarasiškių klubą, klubi-
narius, zarasiškius ir bendrai
kas pavyktų sukaupti apie gra-
žų Lietuvos Zarasų kraštą.

Turintčius knygai bent kokios
medžiagos ar galinčius bile kuo
dasidėti prie knygos išleidimo
prašome susisiekti su knygos iš-
leidimo komisijos pirmininku
Petru Blekiu adresu: 7006 So.
Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

Po susirinkimo buvo vaišės.
Metinis klubo susirinkimas
įvyks 1975 m. sausio mėn. 12 d.
2 val. popiet Hollywood salėje.
Koresp.

Trys Gary gyventojai vertėsi apiplėšimais

Trys jauni plėšikai apkaltinti
trijų bažnyčių apiplėšimais
Gary, Ind. mieste. Du jau su-
imti, trečias tebesislapsto. Plė-
šikai nuo 18 iki 20 metų am-
žiaus, visi Gary gyventojai.
Paskutinis apiplėšimas įvyko
praėjusį šeštadienį. Apiplėšta
St. Paul baptistų bažnyčia,
2300 Grand Street Gary mieste.
Gary miesto meras yra negras,
kurs per rinkimų kampaniją
žadėjo Gary miestą apvalyti
nuo kriminalo.

Jungtinių Tautų tarnautojų algos

Jeį JAV-bės nesulaukys, Jung-
tinės Tautos nuo Naujų Metų
savo tarnautojams žada dar
daugiau pakelti algas, kurios
iki šiol jau skaitomos didžiau-
siais algomis pasaulyje. Dau-
gumas JT tarnautojų gaus al-
gas po \$25, 639. Geriausiai ap-
mokami JAV civilinės tarnybos
tarnautojai gauna po \$18,911.

Pensijos veteranams

Senatas didžiausią balsų
daugumą priėmė bilių, kuriuo
karo veteranams pensijos pa-
keliamos 12 nuosimčių. Bilis,
kuriuo pasinaudos daugiau
kaip 2 milijonai veteranų, per-
siustas prezidentui Fordui pa-
sirašyti. Bilis be to leidžia ke-
turiais šimtais dolerių padidin-
ti uždarbių apribojimą iki
\$3,000 pavieniui pensininkui ir
iki 4,200 su išlaikomais. Bilių
dieną anksčiau priėmė Atsto-
vų Rūmai 357 balsais prieš 1.
Washington manoma, kad
prezidentas taupumo sumeti-
mais bilių veto.

Rekordinis kviečių derlius

Agrikultūros departamento
pranešimu, JAV-bių šiemetinis
kviečių derlius skaitomas re-

Kordiniu, būtent 1,793,332,000
buselių, bet to kiekio tik už-
teksia naminiams pareiklavimams
ir eksportui. Apskai-
čiuojama, kad fermeriai tu-
rės rekordines pajamas — ik
\$7.7 bilijonų, tai yra visų bi-
lijonų dolerių daugiau kaip
pėnai. Rekordinės fermerių
pajamos numatomos daugiau-
siai dėl to, kad šiemet kviečių
kainos yra aukštesnės.

LOBIAI TEBERA ŽEMĖJE

Brazilijos tyrinėtojas Sinjor
Roberto Diaz mirė 1591 m. ir nu-
sėmėsi su saviu didėle paslaptį,
kurios atrasti iki šiol dar nie-
kam nepavyko. Tyrinėdamas Ba-
hia provinciją, jis užtikino turin-
gas sidabro kasyklas ir pasidė-
rė jų planą. Tą planą jis pasiūlė
Ispanijos karaliui Pilypiui 2-jam
ir už jį paprašė markizo titulo.
Įrodymai, kad tos kasyklos ten
yra, Diazas įteikė karaliui si-
dabrinį stalo įrankių rinkinį,
sveriantį 10 centnerių. Vienok
karalius nesuteikė jam prašo-
mo titulo ir Diazas mirė niekam
neišdavęs atrastų turtingų si-
dabro klodų.

KARO VADAI IR JŲ ŽIRGAI

Prancūzijos imperatorius Na-
poleonas dalyvavo daugelyje mū-
šių. Jam jodinėjant ir vadovau-
jant armijoms, buvo nušauti 19
jo arklių. Betgi gen. Nathan
Bedford Forrest (1821—1877),
Amerikos civilinio karo herojus,
buvo dar laimingesnis: jam jo-
dinėjant mūšių laukuose, buvo
nušauti net 29 arkliai.

GRYBAI NEBUVO NUODINGI

Romos imperatorius Klaudi-
jus, gimęs 10 metais prieš Kri-
stų ir valdęs Romos imperiją iki
54 m., buvo didelis grybų mėgė-
jas ir jų žinovas. Jis žinojo, ku-
rie grybai nuodingi ir pats ap-
žiūrėdavo prieš juos verdant.
Betgi, tarsi pa juokai, jis mirė
nuo nuodingų grybų. Juos už-
nuodijo imperatorienė Agripina.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Lietuvių Moterų Draugijos Ap-
švičios priešmetinis susirinkimas įvyks
šeštadienį, gruodžio 14 dieną, 1:30
val. popiet, 714 W. 31 St. Nares kvie-
čiamos atsilankyti, nes yra aptarti
daug būgalių reikalų ir bus valdy-
bos rinkimas 1975 metams. Atsine-
kite dovanėle \$2.00 vertės, turėsite
dovanų maišelius. Po susirinkimo bus
vaišės. Rožė Didžgalviene, rašt.

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
šalpos klubo priešmetinis susirinkimas
įvyks sekmadienį, gruodžio 15 d.
1:00 val. popiet, Hollywood salėje,
2417 W. 43rd St. Narių kviečiami
atsilankyti, nes yra daug svarbių rei-
kalų aptarti. Bus 1975 metų valdybos
rinkimas. Nariams būtinas dalyvavi-
mas. Po susirinkimo bus vaišės.
Rožė Didžgalviene, rašt.

— Našlų, Našlūčių ir Pavienių
Draugis klubas gruodžio mėn. 13
dieną 8:00 val. vak. sukaia metinį su-
rinkimą. Hollywood salėje, 2417 W.
43rd St. Valdyba prašo gausiai da-
lyvauti susirinkime aptarimui klubo
reikalų. Bus renkama nauja 1975 m.
klubo valdyba. Po susirinkimo bus
vaišės ir šokiai. J. Joniko orkestrui
grojant. V. Činka, nut. rašt.

A. A.

WALTER D. SEREPINAS

Mirė 1974 m. gruodžio mėn. 9 dieną, sulaukęs 81 metų amžiaus.
Gimęs Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 63 metus.

Pafiko nuliūdė: 2 sūnūs — Algirdas Serepinas ir Albert Serepinas,
mari Margaret, dukrė Mary Washwell, žmona Albert, 3 anūkai —
Lynn, Allen ir Greg, brolis Charles ir kiti giminės, draugai bei pa-
žįstai.

Priklausė Amerikos Legijono Dariaus-Girėno Postui Nr. 271.
Sėkmadienį, kūnas bus pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354
So. Halsted St.

Pirmadienį, gruodžio 16 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Walter D. Serepine giminės, draugai ir pažįstami nuo-
sirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį pa-
tarnavimą ir atsisveikinti.

Nuliūdė lieka:

Duktė, sūnūs, brolis, giminės.

Laidotuvių Direktorius Povilas J. Ridikas. Tel. YA 7-1911.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Todėl, broliai, dar labiau stenkis patvirtinti save į paaukėjimą ir
išrinkimą. Tai derydami jūs niekad neapsigausite". — 2 Pet. 1:10.

Dievas nereikalauja, kad žmogus atliktų viską tobulai. Kristaus tei-
singumas prideda mūsų nusikaltimus ir netobulumus. Todėl, jei darome
visa, ką galime ir dedame prie savo tikėjimo įvairias dorybes, tai nenu-
pulsime. Nors ir mes darysime ką galime kuo geriausiai, vistiek Dievo
akys mūsų darbas pasirodys netobulas. Todėl negalime pasitikėti savo
teisingumu. Tačiau Kristaus teisingumas, gaunamas tikėjimu, apdengia vi-
sus mūsų trūkumus, kolei mes su baime ir drebėjimu vykdomė savo išga-
nymą. Bet Kristaus nuopelnai pritaikomi tik tiems, kurie stengiasi atsi-
skirti nuo nuodėmės ir gyventi padoriai ir šventai.

Mažą knygutę, įvadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-5

TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKST. AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginea 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

SUKREČIANTI S. KUDIRKOS ISTORIJA

Kaip maskoliai Amerikos valdžios laive kankino laisvės ištroškusį lietuvį

Amerikiečiai šiaip labai išradę, gaila kad niekam neatėjo į galvą nufilmuoti Simo Kudirkos golgotą jį grąžinant iš amerikiečių laivo Vigilant į sovietų laivą "Sovietiskaja Litva". Sovietai būtų parodyti visoje savo žemėje nuogybėje!

Praeitą šeštadienio vakarą lietuviškų programų radijo klausytojai turėjo malonų šurpimą, kai Lietuvių Forumo įsteigėjas inž. Antanas Rudis pranešė, kad

per Forum radijo kalbės mielas svečias — Simas Kudirka.

Pasirodo, Kudirka galys kalbėti. Neskubėdamas, iš lėto jis savo pergyvenimus dėstė aiškia lietuvių kalba, dažnai pavartodamas tarpdodį "Nu". Gaila, kad Forumo laikas pasibaigė Kudirkai savo istorijos nespėjus baigti. Šiaip, kas žaitė Chicago Tribune Simo Kudirkos pasakojimus to dienraščio bendradarbei Anne Keegan, istorijos turinys buvo beveik tas pats.

Jau būdamas Amerikos laive ir pats sau taręs, kad "Perskoku ir dabar esu saugus", Kudirka pamatė, kad dar nėra saugus, nes ko tik nesudūrė su trimis rusais, grįžtančiais iš Vigilant vaikių į savo laivą. "Du iš jų buvo tie patys, kurie žadėjo nubausti du sovietų žvejus už tai, kad emė į rankas amerikiečių jūrininkų ant Sovietiskaja Litva laivo denio permestus paveikslus žurnalus. Du ar visi trys buvo sovietinio laivo slapstosios policijos valdininkai enkavedistai. Simas pabėgo, bet rusai ar tik

nudavė ar tikrai jo nepastebėjo, bet vėliau jie patys grįžo į prikalbėti, kad grįžtu "savo noru".

Simas pirmiausiai norėjo pristatyti kapitoniui ir palipęs ant tiltelio pamatė vairo kambaryje keturis amerikiečius jūrininkus besikalbant. "My name is Simas Kudirka", jis priėjęs pasakė. Visi keturi atsigręžė į jį nusišypsojo ir linksmam jam ištiesė rankas pasisveikino. Vienas iš jų buvo kai tik tas pats, kurs prieš keletą valandų paėmė Kudirkos jam nustumą cigarečių dėžutę su jo raštelio. Jis patapšnojė draugiškai Kudirkai per petį, Kudirka tą pat padarė patapšnodamas jam per petį ir abu du nusijuokė. Jaunasis amerikietis jūrininkas nusivilkęs savo žaketą uždėjo Simui ant pečių, apdengdamas po pigios rūšies medvilninius marškinius.

Taip pasikalbėję keletą minučių amerikiečiai paslėpė Kudirką uždarydami jį mažame tamsiame kambarelyje. "Aš supratau, kad jie nori mane paslėpti kol laivo motorai pradės veikti. Jaučiausi labai gerai", pasakojo jis. Bet laukiamo motorų ūmo vis dar nesigirdėjo. To vietoje pas Kudirką atėjus vienas stambus pakraščiu sargybos karys pasakė, kad jis Vigilant laive negali pasilikti, ir tai pasakęs nuėjo; bet po kelių minučių vėl grįžo gelbėjimo žaketu nešinas...

"Jis pasakė, kokia yra vandens temperatūra ir kad aš tą žaketą užsivilkęs — turiu šokti į vandenį ir plaukti, o jie mane išsems ir į savo laivą įkels. (Toks "ritualas" yra tarptautinė taisyklė, kad iš jūros išgelbėta žmogų laivas privalo priimti ir jam reikalingą globą suteikti).

Kudirka ne tik susirūpino, bet ir išsigando. Jis žinojo, kad jam nušokus į vandenį rusai pasistengs, žūt būt, jį pasemti ir į savo laivą įkelti. Tas karys gelbėjimo žaketą Simui uždėjęs liepė eiti (šokti į vandenį) ir pats nuėjo, palikdamas Simą vieną.

Taip praėjo apie pusę valandos. Kažkas pabeldė į duris. Kadangi Simas durų neatidaro, ant rąkta smarkiau pabeldė. Buvo pats Vigilant kapitonas Ralph Eustis, kurs pasisakė gavęs įsakymą, kad Kudirką negali pasilikti. Kudirka kiek mokėdamas aiškino, kad grįžus atgal, jam mažų mažiausiai gresia Sibiras ir prašė suteikti jam politinio pabėgėlio teises. Kapitonas buvo mandagus, bet griežtas.

Nusistatęs šokti į jūrą, kaip jam patarta, nenustodamas vilties, kad jį amerikiečiai išsems, jis atidavė kapitoniui savo tarnybinių radijo operatoriaus knygelę, savo identifikacijos kortelę, žmonos foto ir keletą iš namų gautų laiškų, kad jam nušokus į vandenį nesusilaptų.

Kapitonas nuėjo Simo knygtę sklaidydams, Simą vieną palikdamas. Simas lyg sėkstantis už šiaudelio stengėsi laikytis nuo desperacijos, manydamas, kad gal būt, amerikiečiai jį tik gąsdina, norėdami įsitikinti ar jo ryžtas yra rimtas. Bet ilgai neriekiėjo laukti kai kapitonas vėl į duris pabeldė ir pasakė, kad yra atvykę rusai, kurie nori su juo kalbėti. "Okey", sutiko Simas. Tai buvo tie patys rusai, kurie matė Simą nušokusį amerikiečių laivą.

"Kaip tu galėjai šitaip padaryti?" pradėjo Simą barti enkavedistas. "Po to, kas mes tau esame davę. Butą, sveikatą, darbą, išmokslinimą. Visą gavai iš mūsų". Antrasis rusas pagrasino Kudirkai jo šeimos likimu paklausdamas: "Simai, ar tu pagalvojai ką tu darai? Ar tu pagalvojai apie savo šeimą?" "Apie savo šeimą aš galvoju per 20 metų. Labai mažai aš gavau savo šeimą pamatyti. Gaudamas tokią menką algą aš negalėjau ją aprūpinti. Per tiek metų negalėjau įsigyti savo šeimai nuosavą namą nei duoti savo vaikams ką privilegė. Aš pasirinkau stebėti jus iš kitos pusės (būdamas laisvėje). Jei

Energijos taupymo programos direktoriui paskirtas Frank Zarb laiko savo uždaviniu sužadinti visuomenės susidomėjimą energijos šaltinių taupymu.

tikrai norėtumėt būti žmoniški, kaip čia kalbate, pakelkite savo laivo vergams algas! Gana man jūsų tuščių žodžių. Jei niekada pas jus negrįšiu! Jei norite atimti, štai pats jums grąžinu ką iš jūsų turiu!" pasakė Kudirka ir nuplėšęs nuo savęs marškinius, jis sviedė enkavedistams po kojų. Jie išėjo. Norėdami sukelti amerikiečių įtarimą jo charakteriu, rusai pasakė savo sugalvotą šmeižtą, kad Simas pavogęs 3,000 rublių. Kap. Eustis, kurs Simo dialogą su vergų varovais visą laiką stebėjo, rusams nuėjus pasakė, kad rusai skundė, kad Simas pavogęs iš sovietų laivo tris tūkstančius rublių ir sulaukęs radijo istaliacijos. Žinoma, amerikiečiai netikėjo. Kadangi Kudirka tebsirengė šokti į jūrą, kap. Eustis užtikrino, kad jie viską padarys jam išgelbėti ir Simą apkabino. "Abiejų akyse pasirodė ašaros", sako Simas. "Abudu žinojome, kad atėjo galas". Eustis nuėjo ir Simas pamatė ateinant tris rusus anklode, virve ir eteriu sumirkintomis pirštinėmis nešini. Simas leidosi bėgti, jie vyčiai ir pasivieję mušti per rankas ir inkstus. Pagaliau jie Simą permušė žemėn ir mušdami bei spardydami už kojų vilkti. Iš sovietų laivo atvyko daugiau rusų. "Nuo šiol viskas buvo kaip kėlusis sapnas. Jie mane surašė ir ant manęs užmetė antklodę, kažkur mane nešė... Kiekviena sekundė atrodė paskutinė. Man iš galvos varvėjo kraujas. Jaučiau, kad mane kelia aukštyn ir kietai numeta žemyn. Jaučiau, kad ant manęs sėdėjo žmonės. Buvau gabenamas mažoje valtėje. Girdečiau rusus šaukiant: "Meskit jį ant denio. Užmušk jį!"

Mane vėl iškėlė aukštyn ir numetė jau ant sovietų vergų laivo denio...

Sekantis, paskutinis rašinys bus apie vergų lagerius Sibire. J. Pr.

SAULĖS UŽTEMIMAS

Šiandien, penktadienį, gruodžio 13 dieną įvyksta dalinis saulės užtemimas, kurs tęsis apie 3 valandas. Užtemimas Chicagoje matomas nuo 8:10 val. ryto iki 1 val. popiet., su šalvą bei diena saulėtą. Mėnulio šešėlis apie 9:31 val bus užstojes 60 nuošimčių saulės.

Perspėjama, kad labai pavojinga ir saulę žiūrėti kad ir per apbruktą stiklą. Per saulės užtemimą 1970 metais vien Ilinojyje visiškai arba dalinai apako daugiau kaip 20 žmonių.

Pinigų švaistymas

Chicago Tribune gruodžio 12 d. laidoje skelbia, kad Chicago miesto valdyba per 11 dienų iššvaisčius daugiau kaip \$2.7 milijono. Tris mėnesius trukęs tyrinėjimas nustatęs, kad miesto šiu 1974 metų biudžetą lėbėkalingai išleista \$91.112.219. Kasdien reikalingai išleidžiama po \$249,622.52. Ateinančių 1975 metų Chicago miesto biudžetas yra rekordinis, daugiau kaip bilijonas dolerių, būtent 1.098 bilijono. Tokį biudžetą miesto valdyba priėmusi 14 balsų prieš vieną.

RENTING IN GENERAL
N u o m o s

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS IR VIRTUVĖ su atsakymu. Teirautis: darbo valandomis tel. CA 5-4995, vakarais 776-3727.

Kiek amerikiečiai išgeria?

Nauja valdiška statistika parodė, kad praeitais metais amerikiečiai išgėrė kiekvienas po 23 galionus alkoholio. Viso išgėrta arti 5 bilijonų galionų, kurie gėrtams kaštavo rekordinę \$27.2 bilijonų sumą.

TRUMP AI

— K. Lukas, Vancouver, BC, Canada, po ilgesnės pertraukos vėl tapo Naujienų skaitytoju. Gaila, kad negavome ankstyvesnio jo išsiųsto laiško. Naujais mūsų skaitytojas p. K. Lukas anksčiau gyveno Barrington ir Hemmingford apylinkėse, Quebeco provincijoje.

— Gasparas Urniežius, España 195 San Martin, P-cia Buenos Aires, Rep. Argentina, ieško savo pusbrolio Urniežiaus, kilusio iš Varnių valsč., Pagerždutės kaimo. Jis į Ameriką atvažiavo prieš 50 m. ir, manoma, apsigyveno Bostone arba Chicagoje. G. Urnežis turi 3 dukteris, kurios gyvena Dallas, Texas.

— Dail. Jurgis Juodis, 214 Elderts Lane, Woodhaven, NY 11421, išleido 10 tautiniams bei patriotiniams motyvais nupieštų paveikslų paslaptas reprodukcijas 7x9 dydžio. Kadaiše Chicago jo darbų paroda turėjo didžiausią pasisekimą su rekordiniu lankytojų skaičiumi. Jis yra ištikimas, kad mūsų pastangų dauguma, taigi ir menas, turi būti nukreipti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui ir jos žmonių laisvei. Todėl jo reprodukcijų pavadinimai yra: Mano tėvų žemė, Laisvės Lietuva, Kalantos mirtis, Kovojantis Simas, Margio pėdomis, Kur bakūzė samanota ir pan.

— Martha Unik, Oak Lawn, Ill., ilgametė Naujienų skaitytoja ir rėmėja, artėjant Kalėdoms, atsiuntė laišką su sveikinimais ir gerais linkėjimais visiems naujieniečiams taip pat 11 dol. Naujienų paramai. Ta proga prisimintina jos nuopelnai pagrindinėms Amerikos lietuvių organizacijoms ir jų siekimams. Jos duklė Valerija ir žentas Stanaitis yra veiklūs Amerikos Legiono Don Varnas posto nariai ir nuolat išrenkami to posto bei Pagelbinio moterų vieneto pareigūnais, kurie daugeliu atvejų veikia nukreipia Lietuvos bei lietuvių naudai.

— Venecuelos Lietuvių Draugija Chicagoje, vykdydama vieną iš savo plačios veiklos sektorių — remti lietuvišką spaudą, atsiuntė Naujienų paramai 10 dol. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja klubo valdybai ir visiems nariams.

— Sekmadienio popietė rengiama liet. taut. namuose, 6422 S. Kedzie Ave., gruodžio 15 d. 3:30 val. p. p., kurios metu dalyviai susipažins su prof. dr. Jono Puzinu, archeologu, proistoriku ir aktyviu kultūrininku. Visuomenė kviečiama popietėje gausiai dalyvauti Rengėjai: LMF Chicago klubas ir Lietuvių Tautiniai Namai. (Pr).

— Kvietimas ukmergiečiams. Š. m. gruodžio mėn. 15 d., 12:00 val. Gintaro svetainės salėje, 2548 W. 69 St., kviečiamas ukmergiečių susitikimas. Labai prašoma ukmergiečių ir jų draugų iš paties miesto ir apylinkių dalyvauti. Iniciatoriai. (Pr).

— Marquette Meno Galerijoje švenčių progą galima įsigyti lietuvių dailininkų tapybos darbų. Taip pat čia rėminami ir restauruojami paveikslai. 3215 West 63rd St. Tel.: 436-2112. (Pr)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RCSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Park. Puiki proga lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

BY OWNER

Income property. 2 flat near 57th and Western. 6 rooms each. Garage. Mid. 20's. Tel. 279-9459.

— Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Chicago skyriaus tradicinės Kūčios įvyks gruodžio mėn. 15 d. Jaunimo Centro apatinėje salėje.

— Kūčiose dalyvaus neseniai atvykę iš Lietuvos muz. A. Jurgutis ir J. Stankevičius.

Kadangi vieštį skaičius ribotas, bilietų reikalu prašome skambinti J. Vinciuui, telef. 778-0549, rytais nuo 9 iki 12 v., vakarais nuo 5 iki 10 val. (Pr).

— Gražiausias dovanas Kalėdoms ir kitoms progoms gaukite Transatlantic Gift Shop, 3362 So. Halsted St. Taip pat didelis pasirinkimas lietuviškų kalėdinių kortelių. Telef.: BI 7-3883. (Pr).

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbiuotojus visiškai laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais pabėginti skaitytojus. (Pr).

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Trenčiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūši namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 SO. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60689. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate. Notary Public. INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškviėjimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888

Anicetas Garbaciauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvi kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (istaigos) ir 677-8459 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJ IENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787.

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJ IENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajas.

NAUJ IENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, neįdomas ir nesidėdamas į sanderius su okupantais ar jų igaliotiniais.

NAUJ IENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJ IENOS atstovauja tyliąja lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasakoti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išeišvjos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusė metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vieneriam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusė metų — \$14.00, vieneriam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaite nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJ IENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS